

**СПОРАЗУМЕНИЕ ЗА ИКОНОМИЧЕСКО ПАРТНЬОРСТВО
МЕЖДУ ДЪРЖАВИТЕ ОТ КАРИФОРУМ, ОТ ЕДНА СТРАНА,
И ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ
И НЕЙНИТЕ ДЪРЖАВИ-ЧЛЕНКИ, ОТ ДРУГА СТРАНА**

**ACUERDO DE ASOCIACIÓN ECONÓMICA
ENTRE LOS ESTADOS DEL CARIFORUM, POR UNA PARTE,
Y LA COMUNIDAD EUROPEA
Y SUS ESTADOS MIEMBROS, POR OTRA**

**DOHODA O HOSPODÁŘSKÉM PARTNERSTVÍ
MEZI STÁTY CARIFORA NA JEDNÉ STRANĚ
A EVROPSKÝM SPOLEČENSTVÍM
A JEHO ČLENSKÝMI STÁTY NA STRANĚ DRUHÉ**

**ØKONOMISK PARTNERSKABSÅFTALE
MELLEM CARIFORUMLANDENE PÅ DEN ENE SIDE
OG DET EUROPÆISKE FÆLLESSKAB
OG DETS MEDLEMSSTATER PÅ DEN ANDEN SIDE**

**WIRTSCHAFTSPARTNERSCHAFTSABKOMMEN
ZWISCHEN DEN CARIFORUM-STAATEN EINERSEITS
UND DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFT
UND IHREN MITGLIEDSTAATEN ANDERERSEITS**

**MAJANDUSPARTNERLUSLEPING
ÜHELT POOLT CARIFORUMI RIHKIDE
NING TEISELT POOLT EUROOPA ÜHENDUSE
JA SELLE LIHKMESRIIKIDE VAHEL**

**ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ
ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ CARIFORUM, ΑΦΕΝΟΣ,
ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ
ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ, ΑΦΕΤΕΡΟΥ**

**ECONOMIC PARTNERSHIP AGREEMENT
BETWEEN THE CARIFORUM STATES, OF THE ONE PART,
AND THE EUROPEAN COMMUNITY
AND ITS MEMBER STATES, OF THE OTHER PART**

**ACCORD DE PARTENARIAT ÉCONOMIQUE
ENTRE LES ÉTATS DU CARIFORUM, D'UNE PART,
ET LA COMMUNAUTÉ EUROPÉENNE
ET SES ÉTATS MEMBRES, D'AUTRE PART**

**ACCORDO DI PARTENARIATO ECONOMICO
TRA GLI STATI DEL CARIFORUM, DA UNA PARTE,
E LA COMUNITÀ EUROPEA
E I SUOI STATI MEMBRI, DALL'ALTRA**

**EKONOMISKO PARTNERATTIECĪBU NOLĪGUMS
STARP CARIFORUM VALSTĪM, NO VIENAS PUSES,
UN EIROPAS KOPIENU
UN TĀS DALĪBVALSTĪM, NO OTRAS PUSES**

CARIFORUM VALSTYBIŲ
IR EUROPOS BENDRIJOS BEI
JOS VALSTYBIŲ NARIŲ
EKONOMINĖS PARTNERYSTĖS SUSITARIMAS

GAZDASÁGI PARTNERSÉGI MEGÁLLAPODÁS
EGYRÉSZRŐL A CARIFORUM-ÁLLAMOK,
MÁS RÉSZRŐL AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉG
ÉS TAGÁLLAMAI KÖZÖTT

FTEHIM TA' SHUBIJA EKONOMIKA
BEJN L-ISTATI TAL-CARIFORUM, MINN NAHA WAHDA,
U L-KOMUNITÀ EWROPEA
U L-ISTATI MEMBRI TAGHHA, MIN-NAHA L-OHRA

ECONOMISCHE PARTNERSCHAPSOVEREENKOMST
TUSSEN DE CARIFORUM-STATEN, ENERZIJD, S,
EN DE EUROPESE GEMEENSCHAP
EN HAAR LIDSTATEN, ANDERZIJD, S

UMOWA O PARTNERSTWIE GOSPODARCZYM
MIĘDZY PAŃSTWAMI CARIFORUM, Z JEDNEJ STRONY,
A WSPÓLNOTĄ EUROPEJSKĄ
I JEJ PAŃSTWAMI CZŁONKOWSKIMI, Z DRUGIEJ STRONY

ACORDO DE PARCERIA ECONÓMICA
ENTRE OS ESTADOS DO CARIFORUM, POR UM LADO,
E A COMUNIDADE EUROPEIA
E OS SEUS ESTADOS-MEMBROS, POR OUTRO

ACORD DE PARTENERIAT ECONOMIC
ÎN TRE STATELE CARIFORUM, PE DE O PARTE,
ȘI COMUNITATEA EUROPEANĂ
ȘI STATELE MEMBRE ALE ACESTEIA, PE DE ALTĂ PARTE

DOHODA O HOSPODÁRSKOM PARTNERSTVE
MEDZI ŠTÁTMI CARIFORUM-u NA JEDNEJ STRANE
A EURÓPSKYM SPOLOČENSTVOM
A JEHO ČLENSKÝMI ŠTÁTMI NA DRUHEJ STRANE

SPORAZUM O GOSPODARSKEM PARTNERSTVU
MED DRŽAVAMI CARIFORUMA NA ENI STRANI
TER EVROPSKO SKUPNOSTJO
IN NJENIMI DRŽAVAMI ČLANICAMI NA DRUGI STRANI

CARIFORUM-VALTIIDEN
SEKÄ EUROOPAN YHTEISÖN
JA SEN JÄSENVALTIIDEN
TALOUSKUMPPANUUSSOPIMUS

AVTAL OM EKONOMISKT PARTNERSKAP
MELLAN CARIFORUM-STATERNA, Å ENA SIDAN,
OCH EUROPEISKA GEMENSKAPEN
OCH DESS MEDLEMSSTATER, Å ANDRA SIDAN

ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ
ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ CARIFORUM, ΑΦΕΝΟΣ,
ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ
ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ, ΑΦΕΤΕΡΟΥ

Η ΑΝΤΙΓΚΟΥΑ ΚΑΙ ΜΠΑΡΜΠΟΥΝΤΑ,

Η ΚΟΙΝΟΠΟΛΙΤΕΙΑ ΤΩΝ ΜΠΑΧΑΜΑΣ,

ΤΟ ΜΠΑΡΜΠΑΝΤΟΣ,

ΤΟ ΜΠΕΛΙΖΕ,

Η ΚΟΙΝΟΠΟΛΙΤΕΙΑ ΤΗΣ ΔΟΜΙΝΙΚΑ,

Η ΔΟΜΙΝΙΚΑΝΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Η ΓΡΕΝΑΔΑ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΓΟΥΙΑΝΑΣ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΑΪΤΗΣ,

Η ΤΖΑΜΑΪΚΑ,

Ο ΑΓΙΟΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΚΑΙ ΝΕΒΙΣ,

Η ΑΓΙΑ ΛΟΥΚΙΑ,

Ο ΑΓΙΟΣ ΒΙΚΕΝΤΙΟΣ ΚΑΙ ΓΡΕΝΑΔΙΝΕΣ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΟΥ ΣΟΥΡΙΝΑΜ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΟΥ ΤΡΙΝΙΔΑΔ ΚΑΙ ΤΟΜΠΑΓΚΟ,

εφεξής αποκαλούμενα «τα κράτη CARIFORUM»,

αφενός, και

ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΟΥ ΒΕΛΓΙΟΥ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ,

Η ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΗΣ ΔΑΝΙΑΣ,

Η ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΕΣΘΟΝΙΑΣ,

Η ΙΡΛΑΝΔΙΑ,

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΗΣ ΙΣΠΑΝΙΑΣ,

Η ΓΑΛΛΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Η ΙΤΑΛΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Η ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΛΕΤΤΟΝΙΑΣ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΛΙΘΟΥΑΝΙΑΣ,

ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΔΟΥΚΑΤΟ ΤΟΥ ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟΥ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ,

Η ΜΑΛΤΑ,

ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΩΝ ΚΑΤΩ ΧΩΡΩΝ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΙΑΣ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΩΝΙΑΣ,

Η ΠΟΡΤΟΓΑΛΛΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Η ΡΟΥΜΑΝΙΑ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΣΛΟΒΕΝΙΑΣ,

Η ΣΛΟΒΑΚΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΦΙΝΛΑΝΔΙΑΣ,

ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΗΣ ΣΟΥΗΔΙΑΣ,

ΤΟ ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΒΟΡΕΙΟΥ ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ,

συμβαλλόμενα μέρη της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, εφεξής αποκαλούμενα «τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης», και

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ,

αφετέρου

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ ΤΗΝ αναθεωρημένη Συνθήκη της Chaguaramas για την ίδρυση της Κοινότητας της Καραϊβικής, συμπεριλαμβανομένης της ενιαίας αγοράς και οικονομίας CARICOM, τη Συνθήκη της Basseterre για την ίδρυση του Οργανισμού Κρατών της Ανατολικής Καραϊβικής και τη Συμφωνία για την ίδρυση χώρου ελεύθερων συναλλαγών μεταξύ της Κοινότητας της Καραϊβικής και της Δομινικανής Δημοκρατίας, αφενός, και τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, αφετέρου·

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ ΤΗ Συμφωνία εταιρικής σχέσης μεταξύ των μελών της ομάδας των κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της, η οποία υπογράφηκε στο Κοτονού στις 23 Ιουνίου 2000 και αναθεωρήθηκε στις 25 Ιουνίου 2005, εφεξής η αποκαλούμενη «η Συμφωνία του Κοτονού»·

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ τη δέσμευσή τους για τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, των δημοκρατικών αρχών και του κράτους δικαίου, που αποτελούν τα ουσιώδη στοιχεία της Συμφωνίας του Κοτονού και την ορθή διακυβέρνηση, που αποτελεί το θεμελιώδες στοιχείο της Συμφωνίας του Κοτονού·

ΕΞΕΤΑΖΟΝΤΑΣ την ανάγκη να προωθήσουν και να επιταχύνουν την οικονομική, πολιτιστική και κοινωνική ανάπτυξη των κρατών CARIFORUM, με σκοπό να συμβάλλουν στην ειρήνη και στην ασφάλεια και να προάγουν το σταθερό και δημοκρατικό πολιτικό περιβάλλον·

ΕΞΕΤΑΖΟΝΤΑΣ τη σημασία που αποδίδουν στους διεθνώς συμφωνημένους αναπτυξιακούς στόχους και στους αναπτυξιακούς στόχους της χιλιετίας των Ηνωμένων Εθνών·

ΕΞΕΤΑΖΟΝΤΑΣ την ανάγκη να προάγουν την οικονομική και κοινωνική πρόοδο για τους λαούς τους με τρόπο συνεπή προς την αειφόρο ανάπτυξη με σεβασμό για τα βασικά εργατικά δικαιώματα σύμφωνα με τις δεσμεύσεις που έχουν αναλάβει στο πλαίσιο της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ) και προστατεύοντας το περιβάλλον σύμφωνα με τη Δήλωση του Γιοχάνεσμπουργκ του 2002·

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ τη δέσμευσή τους να εργασθούν από κοινού για την επίτευξη των στόχων της Συμφωνίας του Κοτονού, συμπεριλαμβανομένων της εξάλειψης της φτώχειας, της αειφόρου ανάπτυξης και της βαθμιαίας ενσωμάτωσης των κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού (ΑΚΕ) στην παγκόσμια οικονομία·

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να διευκολύνουν την εφαρμογή του αναπτυξιακού οράματος CARICOM·

ΕΞΕΤΑΖΟΝΤΑΣ τη δέσμευσή τους στις αρχές και τους κανόνες που διέπουν το διεθνές εμπόριο, ιδίως τις αρχές και τους κανόνες που περιλαμβάνονται στη Συμφωνία για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ)·

ΕΞΕΤΑΖΟΝΤΑΣ τη διαφορά των επιπέδων οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης που υφίσταται μεταξύ των κρατών CARIFORUM και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της·

ΕΞΕΤΑΖΟΝΤΑΣ τη σημασία των υφιστάμενων παραδοσιακών δεσμών και, κυρίως, τους στενούς ιστορικούς, πολιτικούς και οικονομικούς δεσμούς μεταξύ τους·

ΕΞΕΤΑΖΟΝΤΑΣ ότι επιθυμούν να ενισχύσουν τους δεσμούς αυτούς και να δημιουργήσουν μόνιμες σχέσεις βάσει εταιρικής σχέσης και αμοιβαίων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, που υποστηρίζονται από τακτικό διάλογο με σκοπό τη βελτίωση της αμοιβαίας γνώσης και κατανόησης·

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να ενισχύσουν το πλαίσιο των οικονομικών και εμπορικών σχέσεων μεταξύ τους, μέσω της θέσπισης μιας συμφωνίας οικονομικής εταιρικής σχέσης, η οποία μπορεί να χρησιμεύσει ως μέσο για την ανάπτυξη των κρατών CARIFORUM·

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να ενισχύσουν την οικονομική τους σχέση, και ιδίως τις ροές συναλλαγών και επενδύσεων, αξιοποιώντας και βελτιώνοντας το τρέχον επίπεδο προτιμησιακής πρόσβασης στην αγορά στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα για τα κράτη CARIFORUM.

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ τη δέσμευσή τους να υποστηρίξουν τη διαδικασία περιφερειακής ολοκλήρωσης των κρατών CARIFORUM, και, ιδίως, να ενισχύσουν την περιφερειακή οικονομική ολοκλήρωση ως βασικό μέσο για τη διευκόλυνση της ενσωμάτωσής τους στην παγκόσμια οικονομία και για να τα βοηθήσουν να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις της παγκοσμιοποίησης, καθώς και να επιτύχουν την οικονομική μεγέθυνση και την κοινωνική πρόοδο που είναι συμβατές με την αειφόρο ανάπτυξη στην οποία στοχεύουν.

ΕΧΟΝΤΑΣ ΕΠΙΓΝΩΣΗ ότι απαιτούνται η οικοδόμηση ικανοτήτων και η αντιμετώπιση των περιορισμών προμήθειας στα κράτη CARIFORUM ώστε να αξιοποιήσουν πλήρως τις αυξημένες εμπορικές ευκαιρίες και να μεγιστοποιήσουν τα οφέλη των εμπορικών μεταρρυθμίσεων και ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ τον ουσιώδη ρόλο τον οποίο μπορεί να διαδραματίσει η αναπτυξιακή βοήθεια, συμπεριλαμβανομένης της βοήθειας που συνδέεται με το εμπόριο, όσον αφορά την υποστήριξη των κρατών CARIFORUM, ώστε να εφαρμόσουν και να αξιοποιήσουν την παρούσα συμφωνία.

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) δεσμεύεται για την κλιμάκωση της αναπτυξιακής βοήθειας, συμπεριλαμβανομένης της βοήθειας για εμπόριο, και για την εξασφάλιση ότι ένα σημαντικό μερίδιο των αναλήψεων υποχρεώσεων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της ΕΕ διοχετεύεται στις χώρες ΑΚΕ.

ΑΠΟΦΑΣΙΣΜΕΝΑ να εξασφαλίσουν ότι η αναπτυξιακή συνεργασία της Ευρωπαϊκής Κοινότητας για την περιφερειακή οικονομική συνεργασία και ολοκλήρωση, κατά τα προβλεπόμενα στη Συμφωνία του Κοτονού, πραγματοποιείται έτσι ώστε να μεγιστοποιηθούν τα αναμενόμενα οφέλη της παρούσας συμφωνίας·

ΔΕΣΜΕΥΟΜΕΝΑ να συνεργασθούν, σύμφωνα με τη Δήλωση του Παρισιού για την αποτελεσματικότητα της βοήθειας, την Ευρωπαϊκή Κοινή Αντίληψη για την Ανάπτυξη και την εταιρική σχέση της ΕΕ και των χωρών της Καραϊβικής για οικονομική μεγέθυνση, σταθερότητα και ανάπτυξη ώστε να διευκολυνθεί η συμβολή των κρατών μελών της ΕΕ και η συμμετοχή άλλων δωρητών όσον αφορά την υποστήριξη των προσπάθειών των κρατών CARIFORUM να επιτύχουν τους στόχους της παρούσας συμφωνίας·

ΠΕΠΕΙΣΜΕΝΑ ότι η συμφωνία οικονομικής εταιρικής σχέσης θα δημιουργήσει ένα νέο και ευνοϊκότερο κλίμα για τις σχέσεις τους στους τομείς του εμπορίου και των επενδύσεων και θα δημιουργήσει νέες δυναμικές ευκαιρίες για οικονομική μεγέθυνση και ανάπτυξη,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ ΣΤΙΣ ΑΚΟΛΟΥΘΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ:

1. Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ
2. ΚΑΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΤΗΣ
3. ΕΝΩΣΗΣ
4. ΕΚΔΕΙΧΟΝΤΑΣ ΤΗΝ
5. ΕΞΟΥΣΙΑΝ

Δ/νση Εξωτερικών

ΜΕΡΟΣ Ι

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΣΧΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΑΡΘΡΟ 1

Στόχοι

Οι στόχοι της παρούσας συμφωνίας είναι:

- α) η συμβολή στη μείωση και, μακροπρόθεσμα, στην εξάλειψη της φτώχειας μέσω της θέσπισης μιας εμπορικής εταιρικής σχέσης σύμφωνης με τον στόχο της αειφόρου ανάπτυξης, τους αναπτυξιακούς στόχους της χιλιετίας και τη Συμφωνία του Κοτονού·
- β) η προώθηση της περιφερειακής ολοκλήρωσης, της οικονομικής συνεργασίας και της χρηστής διακυβέρνησης, δημιουργώντας και εφαρμόζοντας ούτως ένα αποτελεσματικό, προβλέψιμο και διαφανές ρυθμιστικό πλαίσιο εμπορίου και επενδύσεων μεταξύ των μερών και στην περιοχή CARIFORUM·
- γ) η προαγωγή της βαθμιαίας ενσωμάτωσης των κρατών CARIFORUM στην παγκόσμια οικονομία, σύμφωνα με τις πολιτικές επιλογές και τις αναπτυξιακές προτεραιότητές τους·
- δ) η βελτίωση της ικανότητας των κρατών CARIFORUM όσον αφορά την πολιτική για το εμπόριο και τα ζητήματα που συνδέονται με το εμπόριο·

- ε) η υποστήριξη των συνθηκών για την αύξηση των επενδύσεων και της ιδιωτικής πρωτοβουλίας, καθώς και η ενίσχυση της ικανότητας παροχής, της ανταγωνιστικότητας και της οικονομικής μεγέθυνσης στην περιοχή CARIFORUM.
- στ) η ενίσχυση των υφιστάμενων σχέσεων μεταξύ των μερών με βάση την αλληλεγγύη και το αμοιβαίο συμφέρον. Για τον σκοπό αυτό, λαμβάνοντας υπόψη τα αντίστοιχα επίπεδα ανάπτυξής τους και σύμφωνα με τις υποχρεώσεις του ΠΟΕ, η συμφωνία ενισχύει τις εμπορικές και οικονομικές σχέσεις, υποστηρίζει μια νέα εμπορική δυναμική μεταξύ των μερών μέσω της προοδευτικής, ασύμμετρης απελευθέρωσης του εμπορίου μεταξύ τους και ενισχύει, διευρύνει και εμβαθύνει τη συνεργασία σε όλους τους τομείς τους σχετικούς με το εμπόριο και τις επενδύσεις.

ΑΡΘΡΟ 2

Αρχές

1. Η παρούσα συμφωνία βασίζεται στις θεμελιώδεις αρχές καθώς και στα ουσιώδη και θεμελιώδη στοιχεία της Συμφωνίας του Κοτονού, όπως παρατίθενται στα άρθρα 2 και 9, αντίστοιχα, της Συμφωνίας του Κοτονού. Η παρούσα συμφωνία αξιοποιεί τις διατάξεις της Συμφωνίας του Κοτονού και των προηγούμενων συμφωνιών εταιρικής σχέσης ΑΚΕ-ΕΚ στον τομέα της περιφερειακής συνεργασίας και ολοκλήρωσης, καθώς και στον τομέα της οικονομικής και εμπορικής συνεργασίας.

2. Τα μέρη συμφωνούν ότι η Συμφωνία του Κοτονού και η παρούσα συμφωνία εφαρμόζονται κατά συμπληρωματικό και αλληλοενισχυόμενο τρόπο.

ΑΡΘΡΟ 3

Αειφόρος ανάπτυξη

1. Τα μέρη επανεπιβεβαιώνουν ότι ο στόχος της αειφόρου ανάπτυξης πρέπει να εφαρμοσθεί και να ενσωματωθεί σε κάθε επίπεδο της οικονομικής εταιρικής σχέσης τους, προς εκπλήρωση των κυρίαρχων δεσμεύσεων που καθορίζονται στα άρθρα 1, 2 και 9 της Συμφωνίας του Κοτονού και ειδικότερα της γενικής δέσμευσης για τη μείωση και, μακροπρόθεσμα, την εξάλειψη της φτώχειας κατά τρόπο που να είναι σύμφωνος με τους στόχους της αειφόρου ανάπτυξης.
2. Τα μέρη συμφωνούν ότι ο στόχος αυτός εφαρμόζεται στην περίπτωση της παρούσας συμφωνίας οικονομικής εταιρικής σχέσης ως δέσμευση ότι:
 - α) η εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας λαμβάνει πλήρως υπόψη με τον καλύτερο τρόπο το ανθρώπινο, πολιτιστικό, οικονομικό, κοινωνικό, υγειονομικό και περιβαλλοντικό συμφέρον των αντίστοιχων πληθυσμών τους και των μελλοντικών γενεών·
 - β) οι μέθοδοι λήψης αποφάσεων λαμβάνουν υπόψη τις θεμελιώδεις αρχές της ιδιοκτησίας, της συμμετοχής και του διαλόγου.

3. Κατά συνέπεια, τα μέρη συμφωνούν να συνεργασθούν για την υλοποίηση της αειφόρου ανάπτυξης που επικεντρώνεται στον άνθρωπο, ο οποίος είναι ο κύριος αποδέκτης των ωφελημάτων της ανάπτυξης.

ΑΡΘΡΟ 4

Περιφερειακή ολοκλήρωση

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι η περιφερειακή ολοκλήρωση αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο της εταιρικής σχέσης τους, καθώς και ισχυρό μέσο για την επίτευξη των στόχων της παρούσας συμφωνίας.
2. Τα μέρη αναγνωρίζουν και επανεπιβεβαιώνουν τη σημασία της περιφερειακής ολοκλήρωσης μεταξύ των κρατών CARIFORUM ως μηχανισμού για τη διευκόλυνση των εν λόγω χωρών να επιτύχουν μεγαλύτερες οικονομικές ευκαιρίες και ενισχυμένη πολιτική σταθερότητα και να ενισχύσουν την αποτελεσματική ενσωμάτωσή τους στην παγκόσμια οικονομία.
3. Τα μέρη αναγνωρίζουν τις προσπάθειες των κρατών CARIFORUM να ενισχύσουν την περιφερειακή και υποπεριφερειακή ολοκλήρωση μεταξύ τους μέσω της αναθεωρημένης Συνθήκης της Chaguaramas για την ίδρυση της Κοινότητας της Καραϊβικής, συμπεριλαμβανομένης της ενιαίας αγοράς και οικονομίας CARICOM, της Συνθήκης της Basseterre για την ίδρυση του Οργανισμού Κρατών της Ανατολικής Καραϊβικής και της Συμφωνίας για την ίδρυση ζώνης ελευθέρων συναλλαγών μεταξύ της Κοινότητας της Καραϊβικής και της Δομινικανής Δημοκρατίας.

4. Τα μέρη αναγνωρίζουν επιπλέον ότι, με την επιφύλαξη των δεσμεύσεων που ελήφθησαν με την παρούσα συμφωνία, ο ρυθμός και το περιεχόμενο της περιφερειακής ολοκλήρωσης αποτελούν ζητήματα που θα καθορισθούν αποκλειστικά από τα κράτη CARIFORUM κατά την άσκηση των εξουσιών τους και υπό το πρίσμα των τρεχουσών και μελλοντικών πολιτικών φιλοδοξιών τους.

5. Τα μέρη συμφωνούν ότι η εταιρική σχέση τους αναπτύσσει περαιτέρω και στοχεύει στην εμβάθυνση της περιφερειακής ολοκλήρωσης και αναλαμβάνουν να συνεργασθούν για την περαιτέρω ανάπτυξή της, λαμβάνοντας υπόψη τα επίπεδα ανάπτυξης των μερών, τις ανάγκες, τη γεωγραφική πραγματικότητά τους και τη στρατηγική τους για την αειφόρο ανάπτυξη, καθώς και τις προτεραιότητες που τα κράτη CARIFORUM έχουν καθορίσει για αυτά τα ίδια και τις υποχρεώσεις που περιλαμβάνονται στις υφιστάμενες συμφωνίες περιφερειακής ολοκλήρωσης που προσδιορίζονται στην παράγραφο 3.

6. Τα μέρη δεσμεύονται να συνεργασθούν για να διευκολύνουν την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας και να υποστηρίξουν την περιφερειακή ολοκλήρωση των κρατών CARIFORUM.

ΑΡΘΡΟ 5

Παρακολούθηση

Τα μέρη αναλαμβάνουν να παρακολουθούν συνεχώς τη λειτουργία της παρούσας συμφωνίας μέσω των αντίστοιχων συμμετοχικών διαδικασιών και θεσμών τους, καθώς και εκείνων που συστήνονται δυνάμει της παρούσας συμφωνίας, ώστε να εξασφαλίσουν ότι θα υλοποιηθούν οι στόχοι της παρούσας συμφωνίας, ότι η παρούσα συμφωνία εφαρμόζεται κατάλληλα και μεγιστοποιούνται τα οφέλη για άνδρες, γυναίκες, νέους και παιδιά τα οποία απορρέουν από την εταιρική σχέση τους. Τα μέρη προβαίνουν επίσης άμεσα σε εκατέρωθεν διαβουλεύσεις για οποιοδήποτε πρόβλημα ενδέχεται να προκύψει.

ΑΡΘΡΟ 6

Συνεργασία στα διεθνή φόρα

Τα μέρη επιχειρούν να συνεργάζονται στο πλαίσιο όλων των διεθνών φόρα όταν συζητούνται ζητήματα σχετικά με την εν λόγω εταιρική σχέση.

ΑΡΘΡΟ 7

Συνεργασία για την ανάπτυξη

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι η αναπτυξιακή συνεργασία αποτελεί ζωτικό στοιχείο της εταιρικής σχέσης τους, καθώς και ουσιώδη παράγοντα για την υλοποίηση των στόχων της παρούσας συμφωνίας, όπως αναφέρεται στο άρθρο 1. Η συνεργασία αυτή μπορεί να λάβει χρηματοοικονομικές και μη χρηματοοικονομικές μορφές.
2. Η αναπτυξιακή συνεργασία για την περιφερειακή οικονομική συνεργασία και ολοκλήρωση, όπως προβλέπεται στη Συμφωνία του Κοτονού, πραγματοποιείται έτσι ώστε να μεγιστοποιήσει τα αναμενόμενα οφέλη της παρούσας συμφωνίας. Τομείς της συνεργασίας και της τεχνικής βοήθειας καθορίζονται, εφόσον κρίνεται σκόπιμο, στα επιμέρους κεφάλαια της παρούσας συμφωνίας. Η συνεργασία εφαρμόζεται σύμφωνα με τις λεπτομέρειες που προβλέπονται στο παρόν άρθρο, τελεί υπό συνεχή επανεξέταση και αναθεωρείται, εφόσον κρίνεται αναγκαίο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 246 της παρούσας συμφωνίας.

3. Η χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σχετικά με τη συνεργασία για την ανάπτυξη μεταξύ CARIFORUM και Ευρωπαϊκής Κοινότητας, η οποία υποστηρίζει την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας, πραγματοποιείται στο πλαίσιο των κανόνων και των σχετικών διαδικασιών που προβλέπονται από τη Συμφωνία του Κοτονού, ιδίως των διαδικασιών προγραμματισμού του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάπτυξης (ΕΤΑ), και στο πλαίσιο των σχετικών μέτρων που χρηματοδοτούνται από τον γενικό προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στο πλαίσιο αυτό, η υποστήριξη της εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας αποτελεί μία από τις προτεραιότητες.
4. Ανάλογα με τους αντίστοιχους ρόλους και αρμοδιότητές τους, η Ευρωπαϊκή Κοινότητα και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν την αποτελεσματική κινητοποίηση, παροχή και χρησιμοποίηση πόρων που στοχεύουν στη διευκόλυνση των δραστηριοτήτων αναπτυξιακής συνεργασίας, οι οποίες προβλέπονται στην παρούσα συμφωνία.
5. Τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναλαμβάνουν συλλογικά να υποστηρίξουν, μέσω των αντίστοιχων πολιτικών και μέσων τους για την ανάπτυξη, τις δραστηριότητες της αναπτυξιακής συνεργασίας για την περιφερειακή οικονομική συνεργασία και ολοκλήρωση και για την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας στα κράτη CARIFORUM και σε περιφερειακό επίπεδο, σύμφωνα με τις αρχές της συμπληρωματικότητας και της αποτελεσματικότητας της βοήθειας.
6. Τα μέρη συνεργάζονται για να διευκολύνουν τη συμμετοχή άλλων δωρητών που επιθυμούν να υποστηρίξουν τις δραστηριότητες συνεργασίας που αναφέρονται στην παράγραφο 5 και τις προσπάθειες των κρατών CARIFORUM για την επίτευξη των στόχων της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 8

Προτεραιότητες συνεργασίας

1. Η αναπτυξιακή συνεργασία, όπως προβλέπεται στο άρθρο 7, επικεντρώνεται πρωταρχικά στους ακόλουθους τομείς, όπως διαρθρώνονται περαιτέρω στα επιμέρους κεφάλαια της παρούσας συμφωνίας:
 - i) παροχή τεχνικής ενίσχυσης για την οικοδόμηση ανθρώπινων, νομικών και θεσμικών ικανοτήτων στα κράτη CARIFORUM, έτσι ώστε να διευκολυνθεί η ικανότητά τους να συμμορφώνονται με τις δεσμεύσεις που περιλαμβάνονται στην παρούσα συμφωνία·
 - ii) παροχή ενίσχυσης για την οικοδόμηση ικανοτήτων και θεσμών για τη φορολογική μεταρρύθμιση, ώστε να ενισχυθεί η φορολογική διοίκηση και να βελτιωθεί η συλλογή φορολογικών εσόδων με σκοπό τη μετατόπιση της εξάρτησης από δασμούς και άλλους φόρους και επιβαρύνσεις σε άλλες μορφές έμμεσης φορολογίας·
 - iii) παροχή μέσων υποστήριξης που στοχεύουν στην προαγωγή του ιδιωτικού τομέα και την ανάπτυξη επιχειρήσεων, ιδίως μικρών οικονομικών φορέων, και στην ενίσχυση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας των εταιρειών CARIFORUM και τη διαφοροποίηση των οικονομιών CARIFORUM·
 - iv) διαφοροποίηση των εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών CARIFORUM μέσω νέων επενδύσεων και της ανάπτυξης νέων κλάδων·

- v) ενίσχυση των τεχνολογικών και ερευνητικών ικανοτήτων των κρατών CARIFORUM, έτσι ώστε να διευκολυνθεί η ανάπτυξη και η συμμόρφωση με διεθνώς αναγνωρισμένα υγειονομικά και φυτοϋγειονομικά μέτρα και τεχνικά πρότυπα και διεθνώς αναγνωρισμένα εργασιακά και περιβαλλοντικά πρότυπα·
- vi) ανάπτυξη συστημάτων καινοτομίας CARIFORUM, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης τεχνολογικής ικανότητας·
- vii) υποστήριξη για την ανάπτυξη υποδομών στα κράτη CARIFORUM που είναι αναγκαίες για τη διεξαγωγή του εμπορίου.

2. Οι προτεραιότητες της αναπτυξιακής συνεργασίας, όπως περιγράφονται λεπτομερώς στην παράγραφο 1 και καθορίζονται περαιτέρω στα επιμέρους κεφάλαια της παρούσας συμφωνίας, εφαρμόζονται σύμφωνα με τις λεπτομερείς διατάξεις που προβλέπονται στο άρθρο 7.

3. Τα μέρη συμφωνούν σχετικά με τα οφέλη ενός ταμείου περιφερειακής ανάπτυξης, αντιπροσωπευτικού των συμφερόντων όλων των κρατών CARIFORUM, για την κινητοποίηση και τη διοχέτευση των αναπτυξιακών πόρων που συνδέονται με τη συμφωνία οικονομικής εταιρικής σχέσης από το ΕΤΑ και άλλους πιθανούς δωρητές. Στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη CARIFORUM καταβάλλουν προσπάθεια να συστήσουν το εν λόγω ταμείο εντός δύο ετών από την ημερομηνία υπογραφής της παρούσας συμφωνίας.

ΜΕΡΟΣ II

ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ ΘΕΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

ΤΙΤΛΟΣ I

ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΟΙ ΔΑΣΜΟΙ

ΑΡΘΡΟ 9

Πεδίο εφαρμογής

Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου εφαρμόζονται σε όλα τα εμπορεύματα, καταγωγής μέρους ΕΚ και κάθε κράτους CARIFORUM¹.

¹ Εκτός εάν ρητώς προβλέπεται, οι όροι «εμπορεύματα» και «προϊόν» έχουν την ίδια έννοια.

ΑΡΘΡΟ 10

Κανόνες καταγωγής

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, ο όρος «καταγόμενο» ή «καταγωγής» σημαίνει τους κανόνες καταγωγής που εκτίθενται στο πρωτόκολλο Ι. Εντός των πρώτων πέντε ετών από την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας, τα μέρη επανεξετάζουν τις διατάξεις του πρωτοκόλλου Ι, με σκοπό την περαιτέρω απλοποίηση των εννοιών και των μεθόδων που χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό της καταγωγής υπό το πρίσμα των αναπτυξιακών αναγκών των κρατών CARIFORUM. Στην επανεξέταση αυτή, τα μέρη λαμβάνουν υπόψη την ανάπτυξη των τεχνολογιών, τις παραγωγικές διαδικασίες και όλους τους υπόλοιπους παράγοντες που ενδέχεται να απαιτούν τροποποιήσεις των διατάξεων του πρωτοκόλλου Ι. Κάθε τέτοια τροποποίηση πραγματοποιείται με απόφαση του κοινού συμβουλίου CARIFORUM-EK.

ΑΡΘΡΟ 11

Δασμοί

Ως δασμοί νοούνται οι δασμοί ή άλλες επιβαρύνσεις, συμπεριλαμβανομένων όλων των μορφών πρόσθετων τελών ή επιβαρύνσεων, που επιβάλλονται κατά την εισαγωγή ή εξαγωγή εμπορευμάτων, με εξαίρεση:

- α) εσωτερικούς φόρους ή άλλες εσωτερικές επιβαρύνσεις που επιβάλλονται σύμφωνα με το άρθρο 27.
- β) μέτρα αντιντάμπινγκ, αντιστάθμισης ή διασφάλισης που εφαρμόζονται σύμφωνα με το κεφάλαιο 2 του παρόντος τίτλου.
- γ) τέλη ή άλλες επιβαρύνσεις που επιβάλλονται σύμφωνα με το άρθρο 13.

ΑΡΘΡΟ 12

Κατάταξη εμπορευμάτων

Η κατάταξη των εμπορευμάτων που καλύπτονται από την παρούσα συμφωνία είναι αυτή που ορίζεται στο εναρμονισμένο σύστημα περιγραφής και κωδικοποίησης των εμπορευμάτων («ΕΣ») σύμφωνα με τους εφαρμοστέους κανόνες κατάταξης. Η ειδική επιτροπή για την τελωνειακή συνεργασία και τη διευκόλυνση των συναλλαγών, όπως προβλέπεται δυνάμει του άρθρου 36, αντιμετωπίζει κάθε ζήτημα που συνδέεται με την κατάταξη των εμπορευμάτων και που προκύπτει κατά τη λειτουργία της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 13

Τέλη και άλλες επιβαρύνσεις

Τα τέλη και οι άλλες επιβαρύνσεις που αναφέρονται στο άρθρο 11 περιορίζονται στο κατά προσέγγιση κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών και δεν αποτελούν έμμεση προστασία των εθνικών προϊόντων ή επιβάρυνση των εισαγωγών ή εξαγωγών για φορολογικούς σκοπούς. Δεν υπερβαίνουν την πραγματική αξία της παρεχόμενης υπηρεσίας. Δεν επιβάλλονται τέλη και επιβαρύνσεις σε προξενικές υπηρεσίες.

ΑΡΘΡΟ 14

Εξάλειψη των δασμών στις εξαγωγές

1. Οι δασμοί στις εξαγωγές δεν εφαρμόζονται σε εμπορεύματα, καταγωγής των κρατών CARIFORUM, και εισαγόμενα στο μέρος ΕΚ και αντιστρόφως.
2. Παρά την παράγραφο 1, τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM που περιλαμβάνονται στο παράρτημα 1 καταργούν τους δασμούς στις εξαγωγές που καθορίζονται στο εν λόγω παράρτημα ενός τριών ετών από την υπογραφή της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 15

Δασμοί στις εισαγωγές προϊόντων καταγωγής κρατών CARIFORUM

Τα προϊόντα, καταγωγής κρατών CARIFORUM, εισάγονται στο μέρος ΕΚ χωρίς δασμούς, εκτός από τα προϊόντα που αναφέρονται και υπό τους όρους που προσδιορίζονται στο παράρτημα II.

ΑΡΘΡΟ 16

Δασμοί σε εισαγωγές προϊόντων, καταγωγής μέρους ΕΚ

1. Τα προϊόντα, καταγωγής μέρους ΕΚ, κατά την εισαγωγή τους στα κράτη CARIFORUM, δεν υπόκεινται σε δασμούς υψηλότερους από εκείνους που καθορίζονται στο παράρτημα ΙΙΙ.
2. Τα προϊόντα, καταγωγής του μέρους ΕΚ, κατά την εισαγωγή τους στα κράτη CARIFORUM, απαλλάσσονται από όλους τους δασμούς κατά την έννοια του άρθρου 11, εκτός από αυτούς που απαριθμούνται στο παράρτημα ΙΙΙ.
3. Για περίοδο δέκα ετών μετά την υπογραφή της παρούσας συμφωνίας, τα κράτη CARIFORUM μπορούν να συνεχίσουν να εφαρμόζουν οποιουσδήποτε δασμούς κατά την έννοια του άρθρου 11, εκτός αυτών που απαριθμούνται στο παράρτημα ΙΙΙ, σε οποιοδήποτε εισαγόμενο προϊόν καταγωγής του μέρους ΕΚ, υπό την προϋπόθεση ότι οι δασμοί αυτοί επιβάλλονταν στο εν λόγω προϊόν κατά την ημερομηνία υπογραφής της παρούσας συμφωνίας και ότι οι ίδιοι δασμοί επιβάλλονται στο ομοειδές προϊόν που εισάγεται από όλες τις άλλες χώρες.
4. Τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM δεν απαιτείται να αρχίσουν σταδιακή εξάλειψη των τελωνειακών δασμών εκτός αυτών που απαριθμούνται στο παράρτημα ΙΙΙ και αναφέρονται στην παράγραφο 2 κατά τα επτά έτη μετά την υπογραφή της παρούσας συμφωνίας. Η εν λόγω διαδικασία συνοδεύεται από την υποστήριξη των αναγκαίων φορολογικών μεταρρυθμίσεων, όπως προβλέπεται στο άρθρο 22.

5. Με σκοπό την εξασφάλιση διαφάνειας, οι εν λόγω δασμοί κοινοποιούνται στην επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK εντός έξι μηνών από την ημερομηνία υπογραφής της παρούσας συμφωνίας. Η κατάργησή τους κοινοποιείται επίσης αμέσως στην επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK.

6. Σε περίπτωση σοβαρών δυσκολιών όσον αφορά τις εισαγωγές ενός δεδομένου προϊόντος, το πρόγραμμα των μειώσεων και των καταργήσεων των δασμών μπορεί να επανεξετασθεί από την επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK με κοινή συμφωνία με σκοπό, ενδεχομένως, την τροποποίηση του χρονοδιαγράμματος μείωσης ή εξάλειψης. Οποιαδήποτε τέτοια τροποποίηση δεν οδηγεί στην παράταση των χρονικών διαστημάτων στο πρόγραμμα για το οποίο έχει ζητηθεί επανεξέταση όσον αφορά το εν λόγω προϊόν πέραν μιας ανώτατης μεταβατικής περιόδου για μείωση ή εξάλειψη δασμού για το εν λόγω προϊόν, όπως προβλέπεται στο παράρτημα III. Εάν η επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK δεν έχει λάβει απόφαση εντός τριάντα ημερών από την αίτηση επανεξέτασης του χρονοδιαγράμματος, τα κράτη CARIFORUM μπορούν να αναστείλλουν το χρονοδιάγραμμα προσωρινά για περίοδο η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα έτος.

ΑΡΘΡΟ 17

Τροποποίηση των δασμολογικών υποχρεώσεων

Λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές αναπτυξιακές ανάγκες της Αντίγκουα και Μπαρμπούντα, του Μπελίζε, της Κοινοπολιτείας της Δομίνικα, της Γρενάδας, της Δημοκρατίας της Γουϊάνας, της Δημοκρατίας της Αϊτής, του Αγίου Χριστόφορου και Νέβις, της Αγίας Λουκίας και του Αγίου Βικεντίου και Γρεναδίνων, τα μέρη μπορούν να αποφασίσουν, στο πλαίσιο της επιτροπής εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK, να τροποποιήσουν το επίπεδο των δασμών που ορίζονται στο παράρτημα ΙΙΙ, οι οποίοι μπορούν να εφαρμοσθούν σε ένα προϊόν, καταγωγής του μέρους ΕΚ κατά την εισαγωγή του στα κράτη CARIFORUM. Τα μέρη εξασφαλίζουν ότι οποιαδήποτε τέτοια τροποποίηση δεν έχει ως αποτέλεσμα ασυμβατότητα της παρούσας συμφωνίας με τις απαιτήσεις του άρθρου XXIV της ΓΔΣΕ 1994. Τα μέρη μπορούν επίσης να αποφασίσουν να τροποποιήσουν ταυτόχρονα τις δασμολογικές υποχρεώσεις που ορίζονται στο παράρτημα ΙΙΙ και αφορούν τα λοιπά προϊόντα που εισάγονται από το μέρος ΕΚ, ανάλογα με την περίπτωση.

ΑΡΘΡΟ 18

Κυκλοφορία εμπορευμάτων

Τα μέρη αναγνωρίζουν τον στόχο της επιβολής δασμών μόνον άπαξ στα εμπορεύματα καταγωγής που εισάγονται στο μέρος ΕΚ ή στα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM. Εν αναμονή της καθιέρωσης των αναγκαίων ρυθμίσεων για την επίτευξη του στόχου αυτού, τα κράτη CARIFORUM καταβάλλουν τις βέλτιστες σχετικές προσπάθειές τους. Το μέρος ΕΚ παρέχει την αναγκαία τεχνική βοήθεια για την επίτευξη του στόχου αυτού.

ΑΡΘΡΟ 19

Ευνοϊκότερη μεταχείριση βάσει των συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών

1. Όσον αφορά τα ζητήματα που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο, το μέρος ΕΚ χορηγεί στα κράτη CARIFORUM οποιαδήποτε ευνοϊκότερη μεταχείριση βάσει του γεγονότος ότι το μέρος ΕΚ καθίσταται μέρος της συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών με τρίτες χώρες μετά την υπογραφή της παρούσας συμφωνίας.
2. Όσον αφορά τα ζητήματα που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο, τα κράτη CARIFORUM ή οποιοδήποτε κράτος CARIFORUM χορηγεί στο μέρος ΕΚ οποιαδήποτε ευνοϊκότερη μεταχείριση βάσει του γεγονότος ότι τα κράτη CARIFORUM ή οποιοδήποτε κράτος CARIFORUM καθίστανται μέρη της συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών με οποιαδήποτε σημαντική εμπορική οικονομία μετά την υπογραφή της παρούσας συμφωνίας.
3. Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου δεν θεωρείται ότι υποχρεώνουν το μέρος ΕΚ ή οποιοδήποτε υπογράφων κράτος CARIFORUM να επεκτείνει αμοιβαία οποιαδήποτε προτιμησιακή μεταχείριση που εφαρμόζεται ως αποτέλεσμα του γεγονότος ότι το μέρος ΕΚ ή οποιοδήποτε υπογράφων κράτος CARIFORUM καθίσταται μέρος μιας συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών με τρίτα μέρη κατά την ημερομηνία υπογραφής της παρούσας συμφωνίας.

4. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ως «σημαντική εμπορική οικονομία» νοείται κάθε ανεπτυγμένη χώρα ή κάθε χώρα ή επικράτεια που αντιπροσωπεύει μερίδιο των παγκόσμιων εμπορικών εξαγωγών άνω του 1% ετησίως πριν από την έναρξη ισχύος της συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών που αναφέρεται στην παράγραφο 2 ή οποιαδήποτε ομάδα χωρών που δρα μεμονωμένα, συλλογικά ή μέσω συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών που αντιστοιχεί συλλογικά σε μερίδιο των παγκόσμιων εξαγωγών εμπορευμάτων άνω του 1,5% ετησίως πριν από την έναρξη ισχύος της συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών που αναφέρεται στην παράγραφο 2.¹

5. Όταν οποιοδήποτε υπογράφων κράτος CARIFORUM καθίσταται μέρος της συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών με τρίτο μέρος που αναφέρεται στην παράγραφο 2, και μια τέτοια συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών προβλέπει ευνοϊκότερη μεταχείριση στο εν λόγω τρίτο μέρος από αυτή που χορηγείται από το υπογράφων κράτος CARIFORUM στο μέρος ΕΚ σύμφωνα με την παρούσα συμφωνία, τα μέρη αρχίζουν διαβουλεύσεις. Τα μέρη μπορούν να αποφασίσουν κατά πόσο το σχετικό υπογράφων κράτος CARIFORUM μπορεί να αρνηθεί την ευνοϊκότερη μεταχείριση που περιλαμβάνεται στη συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών με το μέρος ΕΚ. Το κοινό συμβούλιο CARIFORUM-EK μπορεί να υιοθετήσει τυχόν αναγκαία μέτρα για την προσαρμογή των διατάξεων της παρούσας συμφωνίας.

¹ Για τον υπολογισμό αυτό, χρησιμοποιούνται επίσημα στοιχεία από τον ΠΟΕ σχετικά με τους κορυφαίους εξαγωγείς ως προς τις παγκόσμιες εμπορικές ροές (πλην ενδοκοινοτικού εμπορίου).

ΑΡΘΡΟ 20

Ειδικές διατάξεις σχετικά με τη διοικητική συνεργασία

1. Τα μέρη συμφωνούν ότι η διοικητική συνεργασία έχει ζωτική σημασία για την εφαρμογή και τον έλεγχο της προτιμησιακής μεταχείρισης που χορηγείται στο πλαίσιο του παρόντος τίτλου και υπογραμμίζουν τη δέσμευσή τους να καταπολεμούν την ύπαρξη παρατυπιών και απάτης σε τελωνειακά και σχετικά θέματα.
2. Όταν ένα μέρος ή ένα υπογράφον κράτος CARIFORUM έχει διαπιστώσει, βάσει αντικειμενικών πληροφοριών, αδυναμία εξασφάλισης διοικητικής συνεργασίας ή/και παρατυπίες ή απάτη, το οικείο μέρος ή υπογράφον κράτος CARIFORUM μπορεί να αναστέλλει προσωρινά τη σχετική προτιμησιακή μεταχείριση του(των) εκάστοτε προϊόντος(-ων) σύμφωνα με το παρόν άρθρο.
3. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ως «αδυναμία εξασφάλισης διοικητικής συνεργασίας» νοείται, μεταξύ άλλων:
 - α) η επανειλημμένη αδυναμία τήρησης των υποχρεώσεων για επαλήθευση του χαρακτήρα καταγωγής του(των) εκάστοτε προϊόντος(-ων)·
 - β) η επανειλημμένη άρνηση ή αδικαιολόγητη καθυστέρηση στη διεξαγωγή και/ή στην κοινοποίηση των αποτελεσμάτων του εκ των υστέρων ελέγχου του πιστοποιητικού καταγωγής·

- γ) η επανειλημμένη άρνηση ή αδικαιολόγητη καθυστέρηση στην έγκριση της διενέργειας αποστολών διοικητικής συνεργασίας με σκοπό να επαληθεύεται η γνησιότητα των εγγράφων ή η ακρίβεια των πληροφοριών σχετικά με την παραχώρηση της συγκεκριμένης προτιμησιακής μεταχείρισης.

Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, η ανεύρεση παρατυπιών ή απάτης διαπιστώνεται, μεταξύ άλλων, όταν παρατηρείται ραγδαία αύξηση, χωρίς ικανοποιητική εξήγηση, εισαγωγών εμπορευμάτων, η οποία υπερβαίνει το σύνηθες επίπεδο παραγωγικής και εξαγωγικής ικανότητας του άλλου μέρους, και η οποία συνδυάζεται με αντικειμενικές πληροφορίες σχετικά με την ύπαρξη παρατυπιών ή απάτης.

4. Η εφαρμογή προσωρινής αναστολής υπόκειται στις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) Το μέρος ή το υπογράφων κράτος CARIFORUM που προβαίνει στη διαπίστωση, βάσει αντικειμενικών πληροφοριών, αδυναμίας εξασφάλισης διοικητικής συνεργασίας ή/και παρατυπιών ή απάτης, κοινοποιεί χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, στην επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK τις διαπιστώσεις του καθώς και τις αντικειμενικές πληροφορίες και αρχίζει διαβουλεύσεις με την επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK με βάση όλες τις σχετικές πληροφορίες και τις αντικειμενικές διαπιστώσεις, με σκοπό την εξεύρεση λύσης αποδεκτής και από τα δύο μέρη.

- β) Όταν τα μέρη διεξάγουν διαβουλεύσεις στο πλαίσιο της επιτροπής εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, και αποτυγχάνουν να συμφωνήσουν επί μιας αποδεκτής λύσης εντός 3 μηνών από την κοινοποίηση, το ενδιαφερόμενο μέρος ή υπογράφων κράτος CARIFORUM μπορεί να αναστέλλει προσωρινά τη σχετική προτιμησιακή μεταχείριση του/των συγκεκριμένου(-ων) προϊόντος(-ων). Η προσωρινή αναστολή κοινοποιείται αμέσως στην επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK.
- γ) Οι προσωρινές αναστολές βάσει του παρόντος άρθρου περιορίζονται στο επίπεδο που είναι αναγκαίο για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων του ενδιαφερομένου μέρους ή υπογράφοντος κράτους CARIFORUM. Οι αναστολές αυτές δεν μπορούν να ισχύουν για διάστημα μεγαλύτερο των έξι μηνών με δυνατότητα ανανέωσης. Οι προσωρινές αναστολές κοινοποιούνται αμέσως μετά την έγκρισή τους στην επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK. Οι αναστολές αυτές αποτελούν το αντικείμενο τακτικών διαβουλεύσεων στο πλαίσιο της επιτροπής εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK, ιδίως με σκοπό την κατάργησή τους, μόλις παύουν να συντρέχουν οι λόγοι εφαρμογής τους.
5. Ταυτόχρονα με την κοινοποίηση στην επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK σύμφωνα με την παράγραφο 4, στοιχείο α) του παρόντος άρθρου, το ενδιαφερόμενο μέρος ή το υπογράφων κράτος CARIFORUM δημοσιεύει ανακοίνωση για τους εισαγωγείς στην επίσημη εφημερίδα του. Η ανακοίνωση αυτή θα πρέπει να αναφέρει ότι, για το συγκεκριμένο προϊόν, έχει διαπιστωθεί, βάσει αντικειμενικών πληροφοριών, αδυναμία εξασφάλισης διοικητικής συνεργασίας ή/και ύπαρξη παρατυπιών ή απάτης.

ΑΡΘΡΟ 20α

Σε συνέχεια των προσπαθειών των μερών να ανεύρουν αποδεκτή λύση στα θέματα που αναφέρονται στην παράγραφο 2, του άρθρου 20, το μέρος ή το υπογράφων κράτος CARIFORUM κατά του οποίου κοινοποιήθηκε διαπίστωση στην επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK μπορεί επίσης να επιδιώξει προσφυγή σε διαμεσολαβητή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 205, παράγραφοι 2 έως 5. Η γνώμη του διαμεσολαβητή κοινοποιείται εντός της περιόδου των τριών μηνών που αναφέρεται στο άρθρο 20, παράγραφος 4, στοιχείο β).

ΑΡΘΡΟ 21

Επεξεργασία διοικητικών σφαλμάτων

Στην περίπτωση που οι αρμόδιες αρχές διαπράξουν σφάλμα κατά τη διαχείριση του προτιμησιακού συστήματος εξαγωγών, ιδίως κατά την εφαρμογή των διατάξεων του πρωτοκόλλου 1 και εφόσον το σφάλμα αυτό έχει επιπτώσεις στους εισαγωγικούς δασμούς, το μέρος που υφίσταται τις επιπτώσεις αυτές μπορεί να ζητήσει από την επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK να εξετάσει τις δυνατότητες θέσπισης όλων των κατάλληλων μέτρων με σκοπό τη διόρθωση της κατάστασης.

ΑΡΘΡΟ 22

Συνεργασία

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της συνεργασίας ώστε να ενισχυθεί η φορολογική διοίκηση και να βελτιωθεί η συλλογή των φορολογικών εσόδων.
2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 7, τα μέρη συμφωνούν να συνεργασθούν, μεταξύ άλλων με τη διευκόλυνση της υποστήριξης, στους ακόλουθους τομείς:
 - α) τεχνική βοήθεια στον τομέα της φορολογικής μεταρρύθμισης με σκοπό τη μετατόπιση της εξάρτησης από το δασμολόγιο και άλλους δασμούς και επιβαρύνσεις σε άλλες μορφές έμμεσης φορολογίας· και
 - β) οικοδόμηση ικανοτήτων και θεσμών όσον αφορά τα μέτρα που περιγράφονται στο στοιχείο α).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΜΕΣΑ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

ΑΡΘΡΟ 23

Μέτρα αντιντάμπινγκ και αντισταθμιστικά μέτρα

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος άρθρου, καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν εμποδίζει το μέρος ΕΚ ή τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM είτε μεμονωμένα είτε συλλογικά, να υιοθετήσουν μέτρα αντιντάμπινγκ ή αντισταθμιστικά μέτρα σύμφωνα με τις σχετικές συμφωνίες του ΠΟΕ. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, η καταγωγή καθορίζεται σύμφωνα με τους μη προτιμησιακούς κανόνες καταγωγής των μερών ή των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM.
2. Πριν από την επιβολή οριστικών δασμών αντιντάμπινγκ ή αντισταθμιστικών δασμών όσον αφορά προϊόντα που εισάγονται από τα κράτη CARIFORUM, το μέρος ΕΚ εξετάζει τη δυνατότητα μέτρων εποικοδομητικής αποκατάστασης, όπως προβλέπεται στις σχετικές συμφωνίες ΠΟΕ.
3. Όταν έχει επιβληθεί μέτρο αντιντάμπινγκ ή αντισταθμιστικό μέτρο εξ ονόματος δύο ή περισσότερων υπογραφόντων κρατών CARIFORUM από περιφερειακή ή υποπεριφερειακή αρχή, υπάρχει ένα μοναδικό φόρουμ δικαστικού ελέγχου, συμπεριλαμβανομένου του σταδίου των εφέσεων.

4. Ένα υπογράφων κράτος CARIFORUM δεν εφαρμόζει μέτρο αντιντάμπινγκ ή αντισταθμιστικό μέτρο σε προϊόν που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής περιφερειακού ή υποπεριφερειακού μέτρου που επιβάλλεται στο ίδιο προϊόν. Παρομοίως, τα κράτη CARIFORUM εξασφαλίζουν ότι περιφερειακό ή υποπεριφερειακό μέτρο που επιβάλλεται σε κάποιο προϊόν δεν εφαρμόζεται σε κανένα υπογράφων κράτος CARIFORUM, το οποίο εφαρμόζει ένα τέτοιο μέτρο στο ίδιο προϊόν.
5. Το μέρος ΕΚ κοινοποιεί στα εξάγοντα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM την παραλαβή κατάλληλα τεκμηριωμένης καταγγελίας πριν από την έναρξη οποιασδήποτε έρευνας.
6. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται σε όλες τις έρευνες που ξεκίνησαν μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας.
7. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν υπόκεινται στις διατάξεις διευθέτησης διαφορών της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 24

Πολυμερείς διασφαλίσεις

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος άρθρου, καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν εμποδίζει τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM και το μέρος ΕΚ να υιοθετήσουν μέτρα σύμφωνα με το άρθρο XIX της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου του 1994, τη Συμφωνία για τις Διασφαλίσεις και το άρθρο 5 της Συμφωνίας για τη γεωργία που προσαρτάται στη συμφωνία του Μαρακές για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, η καταγωγή καθορίζεται σύμφωνα με τους μη προτιμησιακούς κανόνες καταγωγής των μερών ή των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM.
2. Παρά την παράγραφο 1, λαμβάνοντας υπόψη τους γενικούς αναπτυξιακούς στόχους της παρούσας συμφωνίας και το μικρό μέγεθος των οικονομιών των κρατών CARIFORUM, το μέρος ΕΚ αποκλείει τις εισαγωγές από οποιοδήποτε κράτος CARIFORUM από οποιαδήποτε μέτρα που λαμβάνονται σύμφωνα με το άρθρο XIX της GATT 1994, τη Συμφωνία ΠΟΕ περί διασφαλίσεων και το άρθρο 5 της Συμφωνίας για τη γεωργία.
3. Οι διατάξεις της παραγράφου 2 εφαρμόζονται για περίοδο πέντε ετών, από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της συμφωνίας. Το αργότερο 120 ημέρες πριν από τη λήξη της εν λόγω περιόδου, το κοινό συμβούλιο CARIFORUM-ΕΚ επανεξετάζει τη λειτουργία των διατάξεων αυτών, υπό το πρίσμα των αναπτυξιακών αναγκών των κρατών CARIFORUM, με σκοπό να καθορισθεί κατά πόσο θα επεκταθεί η εφαρμογή τους για περαιτέρω περίοδο.
4. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 δεν υπόκεινται στις διατάξεις διευθέτησης διαφορών της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 25

Ρήτρα διασφάλισης

1. Παρά το άρθρο 24, μετά την εξέταση εναλλακτικών λύσεων, μέρος μπορεί να εφαρμόσει μέτρα διασφάλισης περιορισμένης διάρκειας, τα οποία παρεκκλίνουν από τις διατάξεις του άρθρου 15 ή 16, ανάλογα με την περίπτωση, σύμφωνα με τους όρους και τις διαδικασίες που καθορίζονται στο παρόν άρθρο.
2. Τα μέτρα διασφάλισης που αναφέρονται στην παράγραφο 1 μπορούν να ληφθούν όταν προϊόν, καταγωγής μέρους, εισάγεται στο έδαφος του άλλου μέρους σε αυξημένες ποσότητες και υπό προϋποθέσεις που προκαλούν ή απειλούν να προκαλέσουν:
 - α) σοβαρή ζημία στην εγχώρια βιομηχανία παραγωγής ομοειδών ή άμεσα ανταγωνιστικών προϊόντων στο έδαφος του μέρους εισαγωγής· ή
 - β) διαταραχές σε τομέα της οικονομίας, ιδίως όταν οι εν λόγω διαταραχές δημιουργούν σοβαρά κοινωνικά προβλήματα ή δυσκολίες, που θα μπορούσαν να επιφέρουν σοβαρή επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης του εισάγοντος μέρους· ή

γ) διαταραχές στις αγορές ομοειδών ή άμεσα ανταγωνιστικών γεωργικών προϊόντων¹ ή στους μηχανισμούς που ρυθμίζουν τις εν λόγω αγορές.

3. Τα μέτρα διασφάλισης που αναφέρονται στο παρόν άρθρο δεν υπερβαίνουν το επίπεδο που είναι αναγκαίο για την αποκατάσταση ή την πρόληψη σοβαρής βλάβης ή διαταραχών, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 2. Τα εν λόγω μέτρα διασφάλισης του εισάγοντος μέρους μπορούν να συνίστανται μόνο σε ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα:

α) ανάκληση της περαιτέρω μείωσης του ποσοστού του εισαγωγικού δασμού για το οικείο προϊόν, όπως προβλέπεται στην παρούσα συμφωνία,

β) αύξηση του τελωνειακού δασμού στο οικείο προϊόν έως ένα επίπεδο που δεν υπερβαίνει τον τελωνειακό δασμό που επιβάλλεται σε άλλα μέλη του ΠΟΕ, και

γ) εισαγωγή δασμολογικών ποσοστώσεων στο οικείο προϊόν.

4. Με την επιφύλαξη των παραγράφων 1 έως 3, όταν οποιοδήποτε προϊόν καταγωγής ενός ή περισσότερων υπογραφόντων κρατών CARIFORUM εισάγεται σε αυξημένες ποσότητες και υπό προϋποθέσεις που προκαλούν ή απειλούν να προκαλέσουν μία από τις καταστάσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2, στοιχεία α), β) και γ), σε μία ή περισσότερες εξόχως απόκεντρες περιοχές του μέρους ΕΚ, το μέρος ΕΚ μπορεί να λαμβάνει μέτρα επιτήρησης ή διασφάλισης που περιορίζονται στην οικεία ή στις οικείες περιοχές σύμφωνα με τις διαδικασίες που ορίζονται στις παραγράφους 6 έως 9.

¹ Για τον σκοπό του παρόντος άρθρου, τα γεωργικά προϊόντα είναι εκείνα που καλύπτονται από το Παράρτημα Ι της Συμφωνίας ΠΟΕ για τη γεωργία.

5. α) Με την επιφύλαξη των παραγράφων 1 έως 3, όταν οποιοδήποτε προϊόν, καταγωγής του μέρους ΕΚ, εισάγεται σε αυξημένες ποσότητες και υπό προϋποθέσεις που προκαλούν ή απειλούν να προκαλέσουν μία από τις καταστάσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2, στοιχεία α), β) και γ) σε ένα υπογράφων κράτος CARIFORUM, το οικείο υπογράφων κράτος CARIFORUM μπορεί να λαμβάνει μέτρα επιτήρησης ή διασφάλισης που περιορίζονται στο έδαφός του σύμφωνα με τις διαδικασίες που ορίζονται στις παραγράφους 6 έως 9.
- β) Ένα υπογράφων κράτος CARIFORUM μπορεί να λαμβάνει μέτρα διασφάλισης όταν ένα προϊόν, καταγωγής μέρους ΕΚ, εισάγεται στο έδαφός του σε αυξημένες ποσότητες και υπό προϋποθέσεις που προκαλούν ή απειλούν να προκαλέσουν διαταραχές σε νηπιακή βιομηχανία που παράγει ομοειδή ή άμεσα ανταγωνιστικά προϊόντα. Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται μόνο για περίοδο 10 ετών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας. Επιβάλλεται η λήψη μέτρων σύμφωνα με τις διαδικασίες που ορίζονται στις παραγράφους 6 έως 9.
6. α) Τα μέτρα διασφάλισης που αναφέρονται στο παρόν άρθρο διατηρούνται μόνο για το χρονικό διάστημα που κρίνεται αναγκαίο για την πρόληψη ή την αποκατάσταση σοβαρής βλάβης ή διαταραχών, όπως ορίζονται στις παραγράφους 2, 4 και 5.

- β) Τα μέτρα διασφάλισης που αναφέρονται στο παρόν άρθρο δεν εφαρμόζονται για περίοδο άνω των δύο ετών. Όταν εξακολουθούν να συντρέχουν οι περιστάσεις που επιτρέπουν την επιβολή των μέτρων διασφάλισης, τα μέτρα αυτά μπορούν να παρατείνονται για περαιτέρω περίοδο η οποία δεν υπερβαίνει τα δύο έτη. Όταν τα κράτη CARIFORUM ή ένα υπογράφων κράτος CARIFORUM εφαρμόζει μέτρο διασφάλισης ή όταν το μέρος ΕΚ εφαρμόζει μέτρο που περιορίζεται στο έδαφος μίας ή περισσότερων από τις εξόχως απόκεντρες περιοχές του, τα μέτρα αυτά μπορούν ωστόσο να εφαρμόζονται για περίοδο η οποία δεν υπερβαίνει τα τέσσερα έτη και, όταν οι περιστάσεις που επιτρέπουν την επιβολή μέτρων διασφάλισης εξακολουθούν να συντρέχουν, να παρατείνονται για περαιτέρω περίοδο τεσσάρων ετών.
- γ) Τα μέτρα διασφάλισης που αναφέρονται στο παρόν άρθρο και τα οποία υπερβαίνουν το ένα έτος περιέχουν σαφή στοιχεία που οδηγούν προοδευτικά προς την εξάλειψή τους στο τέλος της καθορισμένης περιόδου, το αργότερο.
- δ) Κανένα μέτρο διασφάλισης που αναφέρεται στο παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται στις εισαγωγές προϊόντος που έχει ήδη υπαχθεί σε τέτοια μέτρα για περίοδο τουλάχιστον ενός έτους από την ημερομηνία λήξης του μέτρου.
7. Για την εφαρμογή των παραγράφων 1 έως 6, ισχύουν οι ακόλουθες διατάξεις:
- α) Όταν ένα μέρος έχει την άποψη ότι υφίσταται μία από τις περιστάσεις που ορίζονται στις παραγράφους 2, 4 ή/και 5, παραπέμπει αμέσως το ζήτημα για εξέταση στην επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK.

- β) Η επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK μπορεί να διατυπώσει κάθε αναγκαία σύσταση για την αποκατάσταση των περιστάσεων που έχουν ανακύψει. Σε περίπτωση που η επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK δεν έχει διατυπώσει σύσταση που να αποσκοπεί στην αποκατάσταση των περιστάσεων ή δεν έχει επιτευχθεί καμία άλλη ικανοποιητική λύση εντός τριάντα ημερών από τη διαβίβαση της υπόθεσης στην επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK, το εισάγον μέρος μπορεί να θεσπίζει τα κατάλληλα μέτρα για την αποκατάσταση των περιστάσεων σύμφωνα με το παρόν άρθρο.
- γ) Πριν να ληφθεί οποιοδήποτε μέτρο που προβλέπεται στο παρόν άρθρο ή στις περιπτώσεις που ισχύει η παράγραφος 8, το ταχύτερο δυνατόν, το μέρος ή το υπογράφων κράτος CARIFORUM παρέχει στην επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK όλες τις σχετικές πληροφορίες που απαιτούνται για την ενδελεχή εξέταση της κατάστασης με σκοπό την εξεύρεση λύσης αποδεκτής από τα ενδιαφερόμενα μέρη.
- δ) Κατά την επιλογή των μέτρων διασφάλισης σύμφωνα με το παρόν άρθρο, πρέπει να δίνεται προτεραιότητα στα μέτρα εκείνα που διαταράσσουν το λιγότερο τη λειτουργία της παρούσας συμφωνίας.
- ε) Κάθε μέτρο διασφάλισης που λαμβάνεται σύμφωνα με το παρόν άρθρο κοινοποιείται αμέσως στην επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK και αποτελεί το αντικείμενο τακτικών διαβουλεύσεων στο πλαίσιο αυτού του οργάνου, ιδίως με σκοπό να καταρτισθεί χρονοδιάγραμμα για την κατάργησή του αμέσως μόλις το επιτρέψουν οι συνθήκες.

8. Όταν εξαιρετικές συνθήκες απαιτούν άμεση δράση, το οικείο εισάγον μέρος, είτε το μέρος ΕΚ, τα κράτη CARIFORUM ή ένα υπογράφων κράτος CARIFORUM, ανάλογα με την περίπτωση, μπορεί να λαμβάνει προσωρινά τα προβλεπόμενα μέτρα στις παραγράφους 3, 4 ή/και 5 χωρίς να συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις της παραγράφου 7. Η δράση αυτή μπορεί να αναληφθεί για ανώτατη περίοδο 180 ημερών, όταν λαμβάνονται μέτρα από το μέρος ΕΚ, και 200 ημέρες, όταν τα μέτρα λαμβάνονται από τα κράτη CARIFORUM ή υπογράφων κράτος CARIFORUM ή όταν τα μέτρα που λαμβάνονται από το μέρος ΕΚ περιορίζονται στο έδαφος μίας ή περισσότερων από τις πιο απομακρυσμένες περιοχές. Η διάρκεια ισχύος κάθε τέτοιου προσωρινού μέτρου συνυπολογίζεται στην αρχική χρονική περίοδο, καθώς και σε οποιαδήποτε παράταση που αναφέρεται στην παράγραφο 6. Κατά τη λήψη αυτών των προσωρινών μέτρων, λαμβάνεται υπόψη το συμφέρον όλων των εμπλεκόμενων μερών. Το ενδιαφερόμενο εισάγον μέρος ενημερώνει το άλλο ενδιαφερόμενο μέρος και παραπέμπει αμέσως το ζήτημα για εξέταση στην επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK.

9. Εάν ένα εισάγον μέρος υποβάλλει τις εισαγωγές ενός προϊόντος σε διοικητική διαδικασία έχοντας ως σκοπό την ταχεία παροχή πληροφοριών σχετικά με την τάση των εμπορικών ροών που πρόκειται να προκαλέσουν τα προβλήματα που αναφέρονται στο παρόν άρθρο, ενημερώνει την επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK αμελλητί.

10. Τα μέτρα διασφάλισης που θεσπίζονται βάσει των διατάξεων του παρόντος άρθρου δεν υπόκεινται στις διατάξεις διευθέτησης διαφορών του ΠΟΕ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΜΗ ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

ΑΡΘΡΟ 26

Απαγόρευση των ποσοτικών περιορισμών

Καμία απαγόρευση εισαγωγών ή εξαγωγών ή κανένας περιορισμός εισαγωγών ή εξαγωγών σχετικά με εισαγωγές ή εξαγωγές προϊόντων καταγωγής, εκτός των δασμών και φόρων και τελών και άλλων επιβαρύνσεων που προβλέπονται δυνάμει του άρθρου 13, είτε κατέστησαν αποτελεσματικά μέσω ποσοτώσεων, αδειών εισαγωγής ή εξαγωγής είτε μέσω άλλων μέτρων, δεν διατηρούνται από την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας. Δεν θεσπίζονται νέα μέτρα αυτού του είδους. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται με την επιφύλαξη των άρθρων 23 και 24.

ΑΡΘΡΟ 27

Εθνική μεταχείριση όσον αφορά την εσωτερική φορολογία και ρυθμίσεις

1. Τα προϊόντα που εισάγονται από το έδαφος άλλου μέρους δεν υπόκεινται, αμέσως ή εμμέσως, σε εσωτερικούς φόρους ή άλλες εσωτερικές επιβαρύνσεις οιοδήποτε χαρακτήρα, επιπλέον των φόρων ή των επιβαρύνσεων που εφαρμόζονται, αμέσως ή εμμέσως, στα ομοειδή εγχώρια προϊόντα. Επιπλέον, τα μέρη και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM δεν επιβάλλουν με άλλο τρόπο εσωτερικούς φόρους ή άλλες εσωτερικές επιβαρύνσεις για την προστασία των ομοειδών εγχώριων προϊόντων.

2. Στα προϊόντα αυτά χορηγείται όχι λιγότερο ευνοϊκό καθεστώς από εκείνο που χορηγείται στα ομοειδή εγχώρια προϊόντα σύμφωνα με όλους τους νόμους, τους κανονισμούς και τις απαιτήσεις για την πώλησή τους στην εσωτερική αγορά, την προσφορά προς πώληση, την αγορά, τη μεταφορά, τη διανομή ή τη χρησιμοποίηση. Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν παρεμποδίζουν την εφαρμογή διαφοροποιημένων εσωτερικών επιβαρύνσεων μεταφοράς που βασίζονται αποκλειστικά στην οικονομική λειτουργία των μεταφορικών μέσων και όχι στην εθνικότητα του προϊόντος.

3. Κανένα μέρος ή υπογράφων κράτος CARIFORUM δεν θεσπίζει ούτε διατηρεί εσωτερικές ποσοτικές ρυθμίσεις σχετικά με την ανάμειξη, τη μεταποίηση, τη χρησιμοποίηση προϊόντων σε συγκεκριμένες ποσότητες ή αναλογίες που απαιτούν, αμέσως ή εμμέσως, την προμήθεια κάποιας συγκεκριμένης ποσότητας ή ποσοστού του προϊόντος που αποτελεί αντικείμενο ρυθμίσεων από εγχώριες πηγές. Επιπλέον, κανένα μέρος ή υπογράφων κράτος CARIFORUM δεν εφαρμόζει με άλλο τρόπο εσωτερικές ποσοτικές ρυθμίσεις για την προστασία της εγχώριας παραγωγής.

4. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν απαγορεύουν την καταβολή επιδοτήσεων αποκλειστικά στους εθνικούς παραγωγούς, συμπεριλαμβανομένων των πληρωμών στους εθνικούς παραγωγούς που προέρχονται από το προϊόν των εσωτερικών φόρων ή επιβαρύνσεων που επιβάλλονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου και επιδοτήσεων υπό μορφήν αγοράς εγχώριων προϊόντων από τις δημόσιες αρχές.

5. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται σε νόμους, κανονισμούς, διαδικασίες ή πρακτικές που διέπουν τις δημόσιες συμβάσεις, οι οποίες υπόκεινται αποκλειστικά στις διατάξεις του Κεφαλαίου 3 του Τίτλου IV.

6. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 23.

ΑΡΘΡΟ 28

Γεωργικές εξαγωγικές επιδοτήσεις

1. Κανένα μέρος ή υπογράφων κράτος CARIFORUM δεν μπορεί να θεσπίσει νέο πρόγραμμα επιδότησης, το οποίο να εξαρτάται από τις εξαγωγές ή να αυξάνει τυχόν υφιστάμενη επιδότηση αυτής της φύσεως σε γεωργικά προϊόντα που προορίζονται για το έδαφος του άλλου μέρους¹.
2. Όσον αφορά οποιοδήποτε προϊόν όπως ορίζεται στην παράγραφο 3 για το οποίο τα κράτη CARIFORUM έχουν δεσμευθεί ως προς την εξάλειψη των δασμών, το μέρος ΕΚ αναλαμβάνει να εξαλείψει σταδιακά όλες τις υφιστάμενες επιδοτήσεις που χορηγούνται για την εξαγωγή του εν λόγω προϊόντος στο έδαφος των κρατών CARIFORUM. Οι λεπτομέρειες της εν λόγω σταδιακής εξάλειψης αποφασίζονται από την επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK.
3. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται σε προϊόντα που καλύπτονται από το παράρτημα Ι της Συμφωνίας ΠΟΕ για τη γεωργία.
4. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται με την επιφύλαξη της εφαρμογής του άρθρου 9.4 της Συμφωνίας ΠΟΕ για τη γεωργία και του άρθρου 27 της Συμφωνίας ΠΟΕ για τις επιδοτήσεις και τα αντισταθμιστικά μέτρα από τα κράτη CARIFORUM.

¹ Για τον σκοπό της παραγράφου 1, κάθε τροποποίηση των πληρωμών επιδοτήσεων βάσει των υφιστάμενων προγραμμάτων επιδότησης λόγω των διακυμάνσεων στις συνθήκες αγοράς δεν θεωρείται ότι αποτελεί νέο πρόγραμμα επιδότησης ή αύξηση της επιδότησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗ ΤΩΝ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ
ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΡΘΡΟ 29

Στόχοι

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της διευκόλυνσης των τελωνειακών διαδικασιών και των εμπορικών συναλλαγών στο αναδυόμενο παγκόσμιο εμπορικό περιβάλλον και στην ανάπτυξη του εσωτερικού εμπορίου των κρατών CARIFORUM και του εμπορίου μεταξύ των μερών.
2. Τα μέρη συμφωνούν να ενισχύσουν τη συνεργασία στον τομέα αυτό με σκοπό να εξασφαλίσουν ότι η σχετική νομοθεσία και διαδικασίες, καθώς και η διοικητική ικανότητα των σχετικών διοικήσεων πληρούν τους στόχους του αποτελεσματικού ελέγχου και της προαγωγής της διευκόλυνσης του εμπορίου και συμβάλλουν στην προαγωγή της ανάπτυξης και της περιφερειακής ολοκλήρωσης των κρατών CARIFORUM.
3. Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι, κατά την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου, οι θεμιτοί στόχοι δημόσιας πολιτικής, συμπεριλαμβανομένων των στόχων που συνδέονται με την ασφάλεια και την πρόληψη της απάτης, δεν διακυβεύονται κατά κανένα τρόπο.

ΑΡΘΡΟ 30

Τελωνειακή και διοικητική συνεργασία

1. Προκειμένου να εξασφαλισθεί η συμμόρφωση με τις διατάξεις του παρόντος Τίτλου και η αποτελεσματική απάντηση στους στόχους που καθορίζονται στο άρθρο 29, το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM:
 - α) ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με την τελωνειακή νομοθεσία και τις τελωνειακές διαδικασίες·
 - β) αναπτύσσουν κοινές πρωτοβουλίες σε αμοιβαία συμφωνημένους τομείς·
 - γ) θεσπίζουν, εφόσον είναι δυνατόν, κοινές θέσεις σε διεθνείς οργανισμούς στον τελωνειακό τομέα, όπως π.χ. στον ΠΟΕ και στον Παγκόσμιο Οργανισμό Τελωνείων (WCO)·
 - δ) προάγουν τον συντονισμό μεταξύ σχετικών υπηρεσιών.
2. Τα μέρη παρέχουν αμοιβαία διοικητική συνδρομή σε τελωνειακά ζητήματα σύμφωνα με τις διατάξεις του πρωτοκόλλου II.

ΑΡΘΡΟ 31

Τελωνειακή νομοθεσία και διαδικασίες

1. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM συμφωνούν ότι οι αντίστοιχες εμπορικές και τελωνειακές νομοθεσίες, διατάξεις και διαδικασίες τους βασίζονται σε διεθνή όργανα και πρότυπα που εφαρμόζονται στον τομέα των τελωνείων και του εμπορίου, συμπεριλαμβανομένων των κύριων στοιχείων της αναθεωρημένης Σύμβασης του Κυότο για την απλούστευση και την εναρμόνιση των τελωνειακών διαδικασιών, του πλαισίου προτύπων για την ασφάλεια και τη διευκόλυνση του παγκόσμιου εμπορίου του WCO, του συνόλου δεδομένων του WCO και της Σύμβασης ΕΣ.
2. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM συμφωνούν ότι οι αντίστοιχες εμπορικές τελωνειακές νομοθεσίες, διατάξεις και διαδικασίες τους βασίζονται:
 - α) στην ανάγκη να προστατευθεί και να διευκολυνθεί το εμπόριο μέσω της εφαρμογής των νομοθετικών απαιτήσεων και της συμμόρφωσης με αυτές και στην ανάγκη να προβλεφθεί πρόσθετη διευκόλυνση για τους εμπόρους με υψηλό επίπεδο συμμόρφωσης·
 - β) στην ανάγκη να εξασφαλισθεί ότι οι απαιτήσεις των οικονομικών φορέων είναι εύλογες, δεν εισάγουν διακρίσεις, προστατεύουν έναντι της απάτης και δεν οδηγούν στην εφαρμογή υπερβολικών ποινών για ήσσονες παραβιάσεις των τελωνειακών κανονισμών ή των διαδικαστικών απαιτήσεων·

- γ) στην ανάγκη να εφαρμοσθεί ενιαίο διοικητικό έγγραφο ή ηλεκτρονικό ισοδύναμο στο μέρος ΕΚ και στα κράτη CARIFORUM αντίστοιχα. Τα κράτη CARIFORUM συνεχίζουν τις προσπάθειες προς αυτήν την κατεύθυνση, με στόχο την εφαρμογή σε πρώιμο στάδιο μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας. Πραγματοποιείται κοινή επανεξέταση της κατάστασης 3 χρόνια μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας·
- δ) στην ανάγκη να εφαρμοσθούν σύγχρονες τελωνειακές τεχνικές, συμπεριλαμβανομένης της εκτίμησης της επικινδυνότητας, απλοποιημένες διαδικασίες εισαγωγών και εξαγωγών, εκ των υστέρων έλεγχοι και αντικειμενικές διαδικασίες για εξουσιοδοτημένους εμπόρους. Οι διαδικασίες πρέπει να είναι διαφανείς, αποτελεσματικές και απλουστευμένες ώστε να μειώνεται το κόστος και να αυξάνεται η δυνατότητα πρόβλεψης εκ μέρους των οικονομικών παραγόντων·
- ε) στην ανάγκη για τη μη εφαρμογή διακρίσεων όσον αφορά τις απαιτήσεις και τις διαδικασίες που εφαρμόζονται στις εισαγωγές, τις εξαγωγές και τη διαμετακόμιση εμπορευμάτων, αν και γίνεται δεκτό ότι οι αποστολές ενδέχεται να αντιμετωπίζονται διαφορετικά ανάλογα με τα αντικειμενικά κριτήρια εκτίμησης της επικινδυνότητας·
- στ) στην ανάγκη για διαφάνεια. Για τον σκοπό αυτό, τα μέρη και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM συμφωνούν να εφαρμόσουν ένα σύστημα δεσμευτικών αποφάσεων για τα τελωνειακά ζητήματα, ιδίως όσον αφορά τη δασμολογική κατάταξη και τους κανόνες καταγωγής, σύμφωνα με τους κανόνες που ορίζονται στην αντίστοιχη νομοθεσία τους·
- ζ) στην ανάγκη για την προοδευτική ανάπτυξη συστημάτων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που βασίζονται στην τεχνολογία πληροφοριών, ώστε να διευκολύνεται η ηλεκτρονική ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ των εμπόρων, των τελωνειακών διοικήσεων και των συναφών υπηρεσιών·

- η) στην ανάγκη να διευκολύνονται οι μετακινήσεις διαμετακόμισης·
 - θ) σε διαφανείς και αμερόληπτους κανόνες όσον αφορά την αδειοδότηση των εκτελωνιστών, καθώς και σχετικά με τη μη απαίτηση για την υποχρεωτική χρήση ανεξάρτητων εκτελωνιστών·
 - ι) στην ανάγκη να αποφευχθεί η υποχρεωτική διεξαγωγή ελέγχων πριν από την αποστολή ή ισοδυνάμων τους με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεών τους σύμφωνα με τη Συμφωνία ΠΟΕ για τον έλεγχο πριν από την αποστολή. Τα μέρη αναλύουν το ζήτημα στο πλαίσιο της επιτροπής εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK και μπορούν εν συνεχεία να συμφωνήσουν να αποποιηθούν τη δυνατότητα διεξαγωγής υποχρεωτικών ελέγχων πριν από την αποστολή ή των ισοδυνάμων τους.
3. Για να βελτιωθούν οι μέθοδοι εργασίας, καθώς και για να εξασφαλισθούν η μη διακριτική μεταχείριση, η διαφάνεια, η αποτελεσματικότητα, η ακεραιότητα και η πλήρης απόδοση ευθυνών για τις διάφορες πράξεις, το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM:
- α) αναλαμβάνουν περαιτέρω ενέργειες για τη μείωση, την απλούστευση και την τυποποίηση των στοιχείων και της τεκμηρίωσης·
 - β) απλουστεύουν τις απαιτήσεις και τις διατυπώσεις, εφόσον είναι δυνατόν, όσον αφορά την ταχεία παράδοση και διασάφηση των εμπορευμάτων·

- γ) παρέχουν αποτελεσματικές και ταχείες διαδικασίες που δεν εισάγουν διακρίσεις και είναι εύκολα προσβάσιμες, οι οποίες παρέχουν το δικαίωμα προσφυγής κατά τελωνειακών διοικητικών ενεργειών, κανόνων και αποφάσεων που επηρεάζουν τις εισαγωγές, τις εξαγωγές ή τη διαμετακόμιση εμπορευμάτων. Τυχόν επιβαρύνσεις είναι ανάλογες με το κόστος των διαδικασιών προσφυγής· και
- δ) εξασφαλίζουν ότι τηρούνται οι υψηλότερες προδιαγραφές ακεραιότητας, μέσω της εφαρμογής μέτρων που αντανακλούν τις αρχές των σχετικών διεθνών συμβάσεων και μέσων στο συγκεκριμένο τομέα.

ΑΡΘΡΟ 32

Σχέσεις με την επιχειρηματική κοινότητα

Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM συμφωνούν:

- α) να εξασφαλίζουν ότι όλες οι νομοθεσίες, διαδικασίες και τελικές επιβαρύνσεις, καθώς και, όποτε είναι δυνατόν, οι σχετικές επεξηγήσεις να δημοσιοποιούνται, εφόσον είναι δυνατόν, μέσω ηλεκτρονικών μέσων·
- β) στην ανάγκη για έγκαιρο και τακτικό διάλογο με οικονομικούς φορείς σχετικά με νομοθετικές προτάσεις για τελωνειακές και εμπορικές διαδικασίες·

- γ) ότι, εφόσον είναι δυνατόν, κατά τη θέσπιση νέων ή τροποποιημένων νομοθεσιών και διαδικασιών, οι πληροφορίες να καθίστανται διαθέσιμες στους οικονομικούς φορείς εκ των προτέρων. Τα μέρη και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM δημοσιοποιούν τις σχετικές ανακοινώσεις διοικητικής φύσης, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων των οργανισμών και των διαδικασιών εισόδου, των ωρών λειτουργίας και των διαδικασιών λειτουργίας των τελωνείων σε λιμένες και σε σημεία διέλευσης των συνόρων, καθώς και τις υπηρεσίες επικοινωνίας για τη συγκέντρωση πληροφοριών, ώστε να διευκολύνεται η συμμόρφωση των επιχειρήσεων με τις τελωνειακές υποχρεώσεις και την έγκαιρη κυκλοφορία των εμπορευμάτων.
- δ) να ενθαρρύνουν τη συνεργασία μεταξύ φορέων και σχετικών διοικήσεων και να προωθούν τον υγιή ανταγωνισμό στο πλαίσιο της εμπορικής κοινότητας μέσω της χρησιμοποίησης μη αυθαίρετων και δημόσια προσβάσιμων διαδικασιών, όπως τα μνημόνια κατανόησης, κάνοντας κατάλληλη χρήση αυτών που διαδίδονται από τον WCO.
- ε) ότι η συνεργασία αυτή θα πρέπει επίσης να στοχεύει στην καταπολέμηση παράνομων πρακτικών και στην προστασία της ασφάλειας του πολίτη, καθώς και στη συλλογή δημόσιων εσόδων.
- στ) να εξασφαλίζουν ότι οι αντίστοιχες τελωνειακές και σχετικές απαιτήσεις και οι διαδικασίες τους τηρούν τις βέλτιστες πρακτικές και παραμένουν όσο το δυνατόν λιγότερο περιοριστικές για τις συναλλαγές.

ΑΡΘΡΟ 33

Δασμολογητέα αξία

1. Η Συμφωνία για την εφαρμογή του άρθρου VII της ΓΣΔΕ (1994) διέπει τους κανόνες για τη δασμολογητέα αξία που εφαρμόζονται στις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των μερών.
2. Τα μέρη συνεργάζονται με σκοπό την επίτευξη κοινής προσέγγισης σε ζητήματα που αφορούν τη δασμολογητέα αξία.

ΑΡΘΡΟ 34

Περιφερειακή ολοκλήρωση

1. Τα μέρη προάγουν στο μέγιστο δυνατό βαθμό την περιφερειακή ολοκλήρωση στον τελωνειακό τομέα και εργάζονται για την ανάπτυξη περιφερειακής τελωνειακής νομοθεσίας, διαδικασιών και απαιτήσεων σύμφωνα με τα σχετικά διεθνή πρότυπα.
2. Η ειδική επιτροπή για την τελωνειακή συνεργασία και τη διευκόλυνση των εμπορικών συναλλαγών που προβλέπεται στο άρθρο 36 μεριμνά για τη συνεχή παρακολούθηση της εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

ΑΡΘΡΟ 35

Συνεργασία

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της συνεργασίας όσον αφορά τα μέτρα διευκόλυνσης των τελωνειακών διαδικασιών και εμπορικών συναλλαγών προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της παρούσας συμφωνίας.
2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 7, τα μέρη συμφωνούν να συνεργασθούν, μεταξύ άλλων, με τη διευκόλυνση της υποστήριξης, ιδίως στους ακόλουθους τομείς:
 - α) την εφαρμογή σύγχρονων τελωνειακών τεχνικών, συμπεριλαμβανομένης της εκτίμησης της επικινδυνότητας, της εκ των προτέρων έκδοσης δεσμευτικών αποφάσεων, της απλούστευσης των διαδικασιών εισόδου και της θέσης των εμπορευμάτων σε ελεύθερη κυκλοφορία, των εκ των υστέρων ελέγχων και των μεθόδων λογιστικού ελέγχου των εταιρειών·
 - β) τη θέσπιση διαδικασιών και πρακτικών που αντανακλούν, στο μέγιστο δυνατό βαθμό στην πράξη, διεθνή μέσα και πρότυπα που εφαρμόζονται στον τομέα των τελωνείων και του εμπορίου, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων του ΠΟΕ και των μέσων και προτύπων του WCO, μεταξύ άλλων, της αναθεωρημένης Σύμβασης του Κιότο για την απλούστευση και εναρμόνιση των τελωνειακών διαδικασιών και του πλαισίου προτύπων για την ασφάλεια και τη διευκόλυνση των παγκόσμιων συναλλαγών του WCO· και
 - γ) τον αυτοματισμό των τελωνειακών και άλλων εμπορικών διαδικασιών.

ΑΡΘΡΟ 36

Ειδική επιτροπή για την τελωνειακή συνεργασία
και τη διευκόλυνση των εμπορικών συναλλαγών

1. Τα μέρη συμφωνούν να συγκροτήσουν ειδική επιτροπή για την τελωνειακή συνεργασία και τη διευκόλυνση των εμπορικών συναλλαγών, η οποία θα απαρτίζεται από εκπροσώπους των μερών. Η επιτροπή συνέρχεται σε ημερομηνία και με ημερήσια διάταξη που καθορίζονται εκ των προτέρων από τα μέρη. Η προεδρία της επιτροπής εναλλάσσεται ετησίως μεταξύ των μερών. Η επιτροπή αναφέρεται στην επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK.
2. Τα καθήκοντα της επιτροπής περιλαμβάνουν τα εξής:
 - α) παρακολούθηση της εφαρμογής και της διαχείρισης των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου
 - β) εκτέλεση των καθηκόντων και λειτουργιών που ορίζονται στο πρωτόκολλο I·
 - γ) παροχή φόρουμ διαβούλευσης μεταξύ των μερών όσον αφορά τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στο πρωτόκολλο II·
 - δ) βελτίωση της συνεργασίας και του διαλόγου μεταξύ των μερών σχετικά με δασμολογικά ζητήματα, τελωνειακή νομοθεσία και διαδικασίες, αμοιβαία διοικητική συνδρομή σε τελωνειακά ζητήματα, κανόνες καταγωγής και διοικητικής συνεργασίας· και
 - ε) ανάλυση ζητημάτων που συνδέονται με δραστηριότητες τεχνικής βοήθειας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ

ΑΡΘΡΟ 37

Στόχοι

1. Τα μέρη συμφωνούν ότι θεμελιώδης στόχος της παρούσας συμφωνίας είναι η αειφόρος ανάπτυξη και η εξάλειψη της φτώχειας στα κράτη CARIFORUM και η ομαλή και βαθμιαία ενσωμάτωση των οικονομιών αυτών στην παγκόσμια οικονομία. Στους τομείς της γεωργίας και της αλιείας, η παρούσα συμφωνία αναμένεται να συμβάλει στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας, της παραγωγής, της μεταποίησης και του εμπορίου των γεωργικών και αλιευτικών προϊόντων τόσο στους παραδοσιακούς όσο και στους μη παραδοσιακούς τομείς, μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών, σύμφωνα με την αειφόρο διαχείριση των φυσικών πόρων.
2. Τα μέρη αναγνωρίζουν την οικονομική και κοινωνική σημασία των δραστηριοτήτων που συνδέονται με την αλιεία και τη χρησιμοποίηση των έμβιων θαλάσσιων πόρων των κρατών CARIFORUM, καθώς και την ανάγκη να μεγιστοποιηθούν τα οφέλη αυτά σε σχέση με παράγοντες, όπως π.χ. η ασφάλεια των τροφίμων, η απασχόληση, η μείωση της φτώχειας, τα έσοδα από συνάλλαγμα και η κοινωνική σταθερότητα των αλιευτικών κοινοτήτων.

3. Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι η αλιεία και τα θαλάσσια οικοσυστήματα των κρατών CARIFORUM είναι σύνθετα, βιολογικά ποικίλα και ευαίσθητα και ότι η εκμετάλλευση πρέπει να λαμβάνει υπόψη τους παράγοντες αυτούς μέσω της αποτελεσματικής διατήρησης και διαχείρισης των αλιευτικών πόρων και των συναφών οικοσυστημάτων βάσει έγκυρων επιστημονικών συμβουλών και της αρχής της προφύλαξης όπως ορίζεται από τον κώδικα δεοντολογίας για την υπεύθυνη αλιεία του FAO.
4. Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι η εξασφάλιση της ασφάλειας των τροφίμων και η ενίσχυση των συνθηκών διαβίωσης των αγροτικών και αλιευτικών κοινοτήτων είναι ζωτικά στοιχεία της εξάλειψης της φτώχειας και της επιδίωξης της αειφόρου ανάπτυξης. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν συνεπώς την ανάγκη να αποφευχθεί σημαντική διαταραχή των αγορών για γεωργικά, διατροφικά και αλιευτικά προϊόντα στα κράτη CARIFORUM.
5. Τα μέρη συμφωνούν να λάβουν πλήρως υπόψη την ποικιλότητα των οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών και αναγκών και των αναπτυξιακών στρατηγικών των κρατών CARIFORUM.

ΑΡΘΡΟ 38

Περιφερειακή ολοκλήρωση

Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι η ολοκλήρωση των γεωργικών, διατροφικών και αλιευτικών τομέων στα κράτη CARIFORUM, μέσω της προοδευτικής άρσης των εμποδίων που εξακολουθούν να υπάρχουν και της παροχής κατάλληλου ρυθμιστικού πλαισίου, θα συμβάλει στην εμβάθυνση της διαδικασίας περιφερειακής ολοκλήρωσης και στην υλοποίηση των στόχων του παρόντος Κφαλαίου.

ΑΡΘΡΟ 39

Διευκόλυνση των πολιτικών

Τα κράτη CARIFORUM δεσμεύονται να υιοθετήσουν και να εφαρμόσουν πολιτικές και θεσμικές μεταρρυθμίσεις για να καταστήσουν δυνατή και να διευκολύνουν την επίτευξη των στόχων του παρόντος Κεφαλαίου.

ΑΡΘΡΟ 40

Ασφάλεια τροφίμων

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι η άρση των εμπορικών φραγμών μεταξύ των μερών, όπως προβλέπεται στην παρούσα συμφωνία, ενδέχεται να δημιουργήσει σημαντικές προκλήσεις στους παραγωγούς CARIFORUM στον αγροτικό τομέα, στους τομείς των τροφίμων και της αλιείας και στους καταναλωτές και συμφωνούν να διαβουλεύονται μεταξύ τους σχετικά με τα ζητήματα αυτά.
2. Όταν η συμμόρφωση με τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας δημιουργεί προβλήματα όσον αφορά τη διαθεσιμότητα ή την πρόσβαση σε τρόφιμα ή άλλα προϊόντα ζωτικά για την εξασφάλιση της ασφάλειας των τροφίμων ενός υπογράφοντος κράτους CARIFORUM και όταν η κατάσταση αυτή προκαλεί ή ενδέχεται να προκαλέσει σημαντικές δυσχέρειες στο κράτος αυτό, το υπογράφον κράτος CARIFORUM μπορεί να λαμβάνει κατάλληλα μέτρα σύμφωνα με τις διαδικασίες που ορίζονται στις παραγράφους 7, στοιχεία β) έως δ), 8 και 9 του άρθρου 25.

ΑΡΘΡΟ 41

Ανταλλαγή πληροφοριών και διαβουλεύσεις

1. Τα μέρη συμφωνούν να ανταλλάσσουν εμπειρίες, πληροφορίες και βέλτιστες πρακτικές και να προβαίνουν σε διαβουλεύσεις σχετικά με όλα τα ζητήματα που συνδέονται με την επιδίωξη των στόχων του παρόντος Κεφαλαίου και σχετικά με το εμπόριο μεταξύ των μερών.
2. Τα μέρη συμφωνούν ότι ο διάλογος θα είναι ιδιαίτερα χρήσιμος στους ακόλουθους τομείς:
 - α) ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τη γεωργική παραγωγή, την κατανάλωση και το εμπόριο και σχετικά με τις αντίστοιχες εξελίξεις της αγοράς για γεωργικά και αλιευτικά προϊόντα·
 - β) προώθηση των επενδύσεων στο γεωργικό τομέα, τον τομέα των τροφίμων και της αλιείας CARIFORUM, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων μικρής κλίμακας·
 - γ) ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις πολιτικές στους τομείς της γεωργίας, της αγροτικής ανάπτυξης και της αλιείας, καθώς και σχετικά με τους νόμους και τους κανονισμούς·

- δ) ανάλυση των αλλαγών πολιτικής και των θεσμικών αλλαγών που απαιτούνται για την υποστήριξη της μεταρρύθμισης των τομέων της γεωργίας και της αλιείας, καθώς και διατύπωση και εφαρμογή περιφερειακών πολιτικών για τη γεωργία, τα τρόφιμα, την αγροτική ανάπτυξη και την αλιεία στο πλαίσιο της επιδίωξης της περιφερειακής ολοκλήρωσης·
- ε) ανταλλαγή απόψεων σχετικά με τις νέες τεχνολογίες, καθώς και με τις πολιτικές και τα μέτρα που συνδέονται με την ποιότητα.

ΑΡΘΡΟ 42

Παραδοσιακά γεωργικά προϊόντα

1. Τα μέρη δεσμεύονται να αναλάβουν προκαταρκτικές διαβουλεύσεις για τις εξελίξεις της εμπορικής πολιτικής που ενδέχεται να έχουν αντίκτυπο στις ανταγωνιστικές θέσεις των παραδοσιακών γεωργικών προϊόντων, μεταξύ των οποίων είναι οι μπανάνες, το ρούμι, το ρύζι και η ζάχαρη, στην αγορά του μέρους ΕΚ.
2. Το μέρος ΕΚ επιδιώκει να διατηρεί τη σημαντική προτιμησιακή πρόσβαση στο πλαίσιο του πολυμερούς συστήματος εμπορικών συναλλαγών για τα εν λόγω προϊόντα, καταγωγής κρατών CARIFORUM, για όσο χρονικό διάστημα είναι εφικτό, και να εξασφαλίζει ότι η τυχόν αναπόφευκτη μείωση της προτίμησης πραγματοποιείται σταδιακά στη διάρκεια όσο το δυνατόν μεγαλύτερης χρονικής περιόδου.

ΑΡΘΡΟ 43

Συνεργασία

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία των τομέων της γεωργίας, των τροφίμων και της αλιείας για τις οικονομίες των κρατών CARIFORUM, καθώς και της συνεργασίας για την προαγωγή του μετασχηματισμού των εν λόγω τομέων με στόχο την αύξηση της ανταγωνιστικότητάς τους, την ανάπτυξη της ικανότητάς τους να αποκτήσουν πρόσβαση σε αγορές υψηλής ποιότητας και με βάση την πιθανή τους συμβολή στην αειφόρο ανάπτυξη των κρατών CARIFORUM. Αναγνωρίζουν την ανάγκη να διευκολυνθεί η προσαρμογή των τομέων της γεωργίας, των τροφίμων και της αλιείας και της αγροτικής οικονομίας στις προοδευτικές αλλαγές που επέρχονται με την παρούσα συμφωνία, δίνοντας παράλληλα ιδιαίτερη προσοχή σε επιχειρήσεις μικρής κλίμακας.
2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 7, τα μέρη συμφωνούν να συνεργάζονται, μεταξύ άλλων με διευκόλυνση της υποστήριξης, στους ακόλουθους τομείς:
 - α) βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της πιθανώς βιώσιμης παραγωγής, συμπεριλαμβανομένης της μεταποίησης των επόμενων σταδίων παραγωγής, μέσω της καινοτομίας, της κατάρτισης, της προαγωγής δεσμών και άλλων δραστηριοτήτων υποστήριξης στα γεωργικά και αλιευτικά προϊόντα, συμπεριλαμβανομένων τόσο των παραδοσιακών όσο και των μη παραδοσιακών εξαγωγικών τομέων·
 - β) ανάπτυξη ικανοτήτων προώθησης εξαγωγών, συμπεριλαμβανομένης της έρευνας αγοράς, τόσο για το εμπόριο μεταξύ των κρατών CARIFORUM όσο και μεταξύ των μερών, καθώς και προσδιορισμός των επιλογών για τη βελτίωση της υποδομής εμπορικής προώθησης και των μεταφορών και προσδιορισμός των επιλογών χρηματοδότησης και συνεργασίας για παραγωγούς και εμπόρους·

- γ) συμμόρφωση με τα πρότυπα ποιότητας σχετικά με την παραγωγή και την εμπορική προώθηση τροφίμων και την έγκρισή τους, συμπεριλαμβανομένων των προτύπων που συνδέονται με περιβαλλοντικές και κοινωνικά ορθές γεωργικές πρακτικές και βιολογικά και μη γενετικά τροποποιημένα τρόφιμα·
- δ) προαγωγή των ιδιωτικών επενδύσεων και των συμπράξεων ιδιωτικού και δημόσιου τομέα σε δυνητικά βιώσιμη παραγωγή·
- ε) βελτίωση της ικανότητας των φορέων CARIFORUM να συμμορφώνονται με τα εθνικά, περιφερειακά και διεθνή τεχνικά, υγειονομικά και ποιοτικά πρότυπα για τα ψάρια και τα προϊόντα αλιείας·
- στ) οικοδόμηση ή ενίσχυση των επιστημονικών, τεχνικών, ανθρώπινων και θεσμικών ικανοτήτων σε περιφερειακό επίπεδο για το βιώσιμο εμπόριο αλιευτικών προϊόντων, συμπεριλαμβανομένης της υδατοκαλλιέργειας, και
- ζ) διαδικασία διαλόγου που αναφέρεται στο άρθρο 41.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΤΙΣ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΡΘΡΟ 44

Πολυμερείς υποχρεώσεις

Τα μέρη επιβεβαιώνουν τη δέσμευσή τους όσον αφορά τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στη Συμφωνία του ΠΟΕ σχετικά με τα τεχνικά εμπόδια στις εμπορικές συναλλαγές (εφεξής «Συμφωνία ΤΕΕΣ του ΠΟΕ»).

ΑΡΘΡΟ 45

Στόχοι

Οι στόχοι του παρόντος Κεφαλαίου είναι:

- α) να διευκολύνεται το εμπόριο μεταξύ των μερών και, παράλληλα, να διατηρηθεί και να αυξηθεί η ικανότητα των μερών να προστατεύουν την υγεία, την ασφάλεια, τους καταναλωτές και το περιβάλλον.

- β) να βελτιωθεί η ικανότητα των μερών να προσδιορίζουν, να προλαμβάνουν και να αίρουν τα περιττά εμπόδια στις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ τους ως αποτέλεσμα τεχνικών κανονισμών, προτύπων και διαδικασιών εκτίμησης της συμμόρφωσης που εφαρμόζονται από κάθε μέρος·
- γ) να αυξηθεί η ικανότητα των μερών να εξασφαλίζουν τη συμμόρφωση με τα διεθνή πρότυπα και με τους τεχνικούς κανονισμούς και τα πρότυπα εκάστου μέρους.

ΑΡΘΡΟ 46

Πεδίο εφαρμογής και ορισμοί

1. Οι διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου εφαρμόζονται στους τεχνικούς κανονισμούς, τα πρότυπα και τις διαδικασίες εκτίμησης της συμμόρφωσης, όπως ορίζονται στη συμφωνία ΤΕΕΣ του ΠΟΕ, στο βαθμό που επηρεάζουν τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των μερών.
2. Για τους σκοπούς του παρόντος Κεφαλαίου, ισχύουν οι ορισμοί της συμφωνίας ΤΕΕΣ του ΠΟΕ.

ΑΡΘΡΟ 47

Περιφερειακή συνεργασία και ολοκλήρωση

Τα μέρη συμφωνούν ότι η συνεργασία μεταξύ των εθνικών και των περιφερειακών αρχών που ασχολούνται με την τυποποίηση, τη διαπίστευση και άλλα τεχνικά εμπόδια σε εμπορικά ζητήματα, διευκολύνει σημαντικά τόσο τις ενδοπεριφερειακές εμπορικές συναλλαγές όσο και το εμπόριο μεταξύ των μερών, καθώς και τη συνολική διαδικασία περιφερειακής ολοκλήρωσης CARIFORUM και την ανάπτυξη συνεργασίας για τον σκοπό αυτό.

ΑΡΘΡΟ 48

Διαφάνεια

Τα μέρη επιβεβαιώνουν τη δέσμευσή τους να εφαρμόζουν τις διατάξεις περί διαφάνειας, οι οποίες προβλέπονται στη συμφωνία ΤΕΕΣ του ΠΟΕ. Επιπλέον, τα μέρη μεριμνούν ώστε να αλληλοενημερώνονται σε αρχικό στάδιο σχετικά με τις προτάσεις για την τροποποίηση ή την εισαγωγή τεχνικών κανονισμών και προτύπων που έχουν άμεση σχέση με το εμπόριο μεταξύ των μερών.

ΑΡΘΡΟ 49

Ανταλλαγή πληροφοριών και διαβούλευση

1. Τα μέρη συμφωνούν, με την έναρξη της προσωρινής εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας, να καθορίσουν σημεία επαφής με σκοπό την ανταλλαγή πληροφοριών όπως ορίζεται στο παρόν Κεφάλαιο. Τα μέρη συμφωνούν να ανταλλάσσουν τις πληροφορίες μέσω περιφερειακών σημείων επαφής στο μέγιστο δυνατό βαθμό.
2. Τα μέρη συμφωνούν να εντείνουν την επικοινωνία τους και την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με ζητήματα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Κεφαλαίου, και ιδίως όσον αφορά τους τρόπους διευκόλυνσης της συμμόρφωσης με τους τεχνικούς κανονισμούς, τα πρότυπα και τις διαδικασίες εκτίμησης της συμμόρφωσης μεταξύ των μερών και την άρση των περιττών εμποδίων στο μεταξύ τους εμπόριο.
3. Όταν προκύπτει ιδιαίτερο πρόβλημα που αφορά τους τεχνικούς κανονισμούς, τα πρότυπα ή τις διαδικασίες εκτίμησης της συμμόρφωσης, το οποίο ενδέχεται να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ των μερών, τα μέρη αλληλοενημερώνονται και διαβουλεύονται μεταξύ τους όσο το δυνατόν ενωρίτερα, με σκοπό την εξεύρεση κοινώς αποδεκτής λύσης.
4. Τα μέρη συμφωνούν να αλληλοενημερώνονται γραπτώς για τα μέτρα που ελήφθησαν ή πρόκειται να ληφθούν προκειμένου να αποκλείεται η εισαγωγή οποιουδήποτε εμπορεύματος έτσι ώστε να αντιμετωπισθεί ένα πρόβλημα σχετικά με την υγεία, την ασφάλεια και το περιβάλλον το ευλόγως συντομότερο δυνατό μετά τη λήψη της απόφασης.

5. Τα μέρη συμφωνούν να προσδιορίζουν τα προϊόντα για τα οποία τα μέρη ανταλλάσσουν πληροφορίες με σκοπό την ανάπτυξη συνεργασίας έτσι ώστε τα εν λόγω προϊόντα να συμμορφώνονται με τους τεχνικούς κανονισμούς και τα πρότυπα που απαιτούνται για την πρόσβαση στην αγορά του κάθε κράτους. Οι πληροφορίες αυτές μπορούν να περιλαμβάνουν τον εντοπισμό των αναγκών σε ικανότητα και των προτάσεων για την ικανοποίηση αυτών των αναγκών.

ΑΡΘΡΟ 50

Συνεργασία σε επίπεδο διεθνών φορέων

Τα μέρη συμφωνούν να συνεργάζονται στο πλαίσιο διεθνών φορέων τυποποίησης, μεταξύ άλλων με τη διευκόλυνση της συμμετοχής των εκπροσώπων των κρατών CARIFORUM στις συνεδριάσεις και στο έργο των φορέων αυτών.

ΑΡΘΡΟ 51

Συνεργασία

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της συνεργασίας στους τομείς των τεχνικών κανονισμών, των προτύπων και των διαδικασιών εκτίμησης της συμμόρφωσης με σκοπό την επίτευξη των στόχων της παρούσας συμφωνίας.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 7, τα μέρη συμφωνούν να συνεργάζονται, μεταξύ άλλων με τη διευκόλυνση της υποστήριξης, στους ακόλουθους τομείς:

- α) θέσπιση των κατάλληλων ρυθμίσεων για την ανταλλαγή εμπειρογνωμοσύνης, συμπεριλαμβανομένης της κατάλληλης κατάρτισης, προκειμένου να εξασφαλισθεί επαρκής και διαρκής τεχνική ικανότητα των αρμόδιων φορέων τυποποίησης, μετρολογίας, διαπίστευσης, εποπτείας της αγοράς και εκτίμησης της συμμόρφωσης, ιδίως των φορέων που δραστηριοποιούνται στην περιοχή CARIFORUM·
- β) δημιουργία κέντρων εμπειρογνωμοσύνης σε επίπεδο CARIFORUM για την αξιολόγηση εμπορευμάτων με σκοπό την πρόσβαση των εν λόγω εμπορευμάτων στην αγορά της ΕΚ·
- γ) ανάπτυξη της ικανότητας των επιχειρήσεων, ιδίως των επιχειρήσεων CARIFORUM, να καλύπτουν τις ρυθμιστικές απαιτήσεις και τις απαιτήσεις της αγοράς·
- δ) ανάπτυξη και έκδοση εναρμονισμένων τεχνικών κανονισμών, προτύπων και διαδικασιών εκτίμησης της συμμόρφωσης με βάση τα σχετικά διεθνή πρότυπα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΦΥΤΟΪΓΕΙΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

ΑΡΘΡΟ 52

Πολυμερείς υποχρεώσεις

Τα μέρη επιβεβαιώνουν τη δέσμευσή τους ως προς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στη Συμφωνία του ΠΟΕ σχετικά με τα υγειονομικά και τα φυτοϋγειονομικά μέτρα (εφεξής «Συμφωνία ΥΦΥ του ΠΟΕ»). Τα μέρη επιβεβαιώνουν επίσης τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τη διεθνή σύμβαση για την προστασία των φυτών (ΔΣΠΦ), τον CODEX Alimentarius και τον Παγκόσμιο Οργανισμό για την Υγεία των Ζώων (ΟΙΕ).

ΑΡΘΡΟ 53

Στόχοι

Οι στόχοι του παρόντος Κεφαλαίου είναι:

- α) να διευκολύνονται οι εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των μερών και, παράλληλα, να διατηρηθεί και να αυξηθεί η ικανότητα των μερών να προστατεύουν τα φυτά, τα ζώα και τη δημόσια υγεία·

- β) να βελτιωθεί η ικανότητα των μερών να προσδιορίζουν, να προλαμβάνουν και να ελαχιστοποιούν τις μη επιδιωκόμενες διαταραχές ή τα εμπόδια στις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ τους ως αποτέλεσμα των μέτρων που είναι αναγκαία για την προστασία των φυτών, των ζώων και της δημόσιας υγείας εντός των μερών·
- γ) να βοηθήσουν τα κράτη CARIFORUM ώστε να εφαρμόσουν εναρμονισμένα ενδοπεριφερειακά υγειονομικά και φυτοϋγειονομικά (εφεξής «ΥΦΥ») μέτρα με σκοπό, μεταξύ άλλων, να διευκολυνθεί η αναγνώριση της ισοδυναμίας των εν λόγω μέτρων με τα μέτρα που εφαρμόζονται στο μέρος ΕΚ·
- δ) να βοηθήσουν τα κράτη CARIFORUM να εξασφαλίσουν τη συμμόρφωση με τα μέτρα ΥΦΥ του μέρους ΕΚ.

ΑΡΘΡΟ 54

Πεδίο εφαρμογής και ορισμοί

1. Οι διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου εφαρμόζονται στα μέτρα ΥΦΥ, όπως ορίζονται στη συμφωνία ΥΦΥ του ΠΟΕ, στο βαθμό που επηρεάζουν τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των μερών.
2. Για τους σκοπούς του παρόντος Κεφαλαίου, ισχύουν οι ορισμοί της συμφωνίας ΥΦΥ του ΠΟΕ.

ΑΡΘΡΟ 55

Αρμόδιες αρχές

1. Τα μέρη συμφωνούν, με την έναρξη της προσωρινής εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας, να καθορίζουν τις αρμόδιες αρχές με σκοπό την εφαρμογή των μέτρων που αναφέρονται στο παρόν Κεφάλαιο. Τα μέρη αλληλοενημερώνονται εγκαίρως για κάθε σημαντική αλλαγή στη δομή, τη φύση, την οργάνωση και την κατανομή των αρμοδιοτήτων των αρμόδιων αρχών.
2. Τα μέρη συμφωνούν να ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή των μέτρων που αναφέρονται στο παρόν Κεφάλαιο μέσω περιφερειακού φορέα που εκπροσωπεί τις αρμόδιες αρχές στο μέγιστο δυνατό βαθμό.

ΑΡΘΡΟ 56

Περιφερειακή συνεργασία και ολοκλήρωση

1. Τα μέρη συμφωνούν ότι η συνεργασία των εθνικών και περιφερειακών αρχών που ασχολούνται με θέματα ΥΦΥ, συμπεριλαμβανομένων των αρμόδιων αρχών, διευκολύνει σημαντικά τόσο τις ενδοπεριφερειακές εμπορικές συναλλαγές όσο και το εμπόριο μεταξύ των μερών, καθώς και τη συνολική διαδικασία περιφερειακής ολοκλήρωσης CARIFORUM.

2. Σε ό,τι αφορά το ζήτημα αυτό, τα μέρη συμφωνούν ως προς τη σημασία που έχει η θέσπιση εναρμονισμένων μέτρων ΥΦΥ, τόσο στην ΕΚ όσο και μεταξύ των κρατών CARIFORUM, και αναλαμβάνουν να συνεργασθούν για τον σκοπό αυτό. Τα μέρη συμφωνούν επίσης να προβαίνουν σε διαβουλεύσεις προκειμένου να επιτύχουν διμερείς ρυθμίσεις σχετικά με την αναγνώριση της ισοδυναμίας των καθορισμένων μέτρων ΥΦΥ.

3. Εάν δεν υπάρχουν εναρμονισμένα μέτρα ΥΦΥ ή αναγνώριση της ισοδυναμίας, τα μέρη συμφωνούν να προβαίνουν σε διαβουλεύσεις όσον αφορά τους τρόπους διευκόλυνσης των εμπορικών συναλλαγών και περιορισμού των περιττών διοικητικών απαιτήσεων.

ΑΡΘΡΟ 57

Διαφάνεια

Τα μέρη επιβεβαιώνουν τη δέσμευσή τους να εφαρμόζουν τις διατάξεις περί διαφάνειας, οι οποίες προβλέπονται στο παράρτημα Β της συμφωνίας ΥΦΥ του ΠΟΕ. Επιπροσθέτως, τα μέρη μεριμνούν ώστε να αλληλοενημερώνονται σε αρχικό στάδιο σχετικά με τις προτάσεις για την τροποποίηση ή την εισαγωγή κανονισμών ή μέτρων ΥΦΥ που έχουν άμεση σχέση με τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των μερών.

ΑΡΘΡΟ 58

Ανταλλαγή πληροφοριών και διαβουλεύσεις

1. Τα μέρη συμφωνούν να εντείνουν την επικοινωνία τους και την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με ζητήματα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Κεφαλαίου, τα οποία μπορούν να επηρεάσουν τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ τους.

2. Όταν προκύπτει συγκεκριμένο πρόβλημα ΥΦΥ που μπορεί να επηρεάσει τις συναλλαγές μεταξύ των μερών, οι αρμόδιες αρχές των μερών αλληλοενημερώνονται και διαβουλεύονται όσο το δυνατόν συντομότερα με σκοπό την εξεύρεση αμοιβαία αποδεκτής λύσης.

ΑΡΘΡΟ 59

Συνεργασία

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της συνεργασίας όσον αφορά τα υγειονομικά και φυτοϋγειονομικά μέτρα προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της παρούσας συμφωνίας.
2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 7, τα μέρη συμφωνούν να συνεργασθούν, μεταξύ άλλων με διευκόλυνση της υποστήριξης, στους ακόλουθους τομείς:
 - α) ενίσχυση της περιφερειακής ολοκλήρωσης και βελτίωση της παρακολούθησης, της εφαρμογής και της επιβολής μέτρων ΥΦΥ, σύμφωνα με το άρθρο 56, συμπεριλαμβανομένων των εκδηλώσεων κατάρτισης και ενημέρωσης για το ρυθμιστικό προσωπικό. Οι συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα μπορούν να υποστηρίξονται για την επίτευξη των στόχων αυτών·
 - β) θέσπιση των κατάλληλων ρυθμίσεων για την ανταλλαγή εμπειρογνωμοσύνης, με σκοπό την αντιμετώπιση ζητημάτων σχετικά με την υγεία των φυτών και των ζώων και τη δημόσια υγεία, καθώς και εκδηλώσεις κατάρτισης και ενημέρωσης για το ρυθμιστικό προσωπικό·

- γ) ανάπτυξη της ικανότητας των επιχειρήσεων, ιδίως των επιχειρήσεων CARIFORUM, να πληρούν τις ρυθμιστικές απαιτήσεις και τις απαιτήσεις της αγοράς·
- δ) συνεργασία στο επίπεδο των διεθνών φορέων που αναφέρονται στο άρθρο 52, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της συμμετοχής εκπροσώπων των κρατών CARIFORUM στις συνεδριάσεις των εν λόγω φορέων.

ΤΙΤΛΟΣ II

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ, ΕΜΠΟΡΙΟ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 60

Στόχος, πεδίο εφαρμογής και κάλυψη

1. Τα μέρη και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM, επιβεβαιώνοντας τις δεσμεύσεις τους βάσει της συμφωνίας του ΠΟΕ και με σκοπό τη διευκόλυνση της περιφερειακής ολοκλήρωσης και της αειφόρου ανάπτυξης των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM και της ομαλής και βαθμιαίας ενσωμάτωσής τους στην παγκόσμια οικονομία, καθορίζουν τις αναγκαίες ρυθμίσεις για την προοδευτική, αμοιβαία και ασύμμετρη απελευθέρωση των επενδύσεων και του εμπορίου στον τομέα των υπηρεσιών, καθώς και για τη συνεργασία στο ηλεκτρονικό εμπόριο.

2. Καμία διάταξη του παρόντος τίτλου δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι απαιτεί την ιδιωτικοποίηση των δημόσιων επιχειρήσεων ή ότι επιβάλλει οποιαδήποτε υποχρέωση όσον αφορά τις δημόσιες προμήθειες.

3. Οι διατάξεις του παρόντος τίτλου δεν ισχύουν για τις επιδοτήσεις που χορηγούνται από τα μέρη ή τα υπογράφονται κράτη CARIFORUM.

4. Σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος τίτλου, τα μέρη και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM διατηρούν το δικαίωμα να ρυθμίζουν και να θεσπίζουν νέους κανονισμούς για την εκπλήρωση θεμιτών πολιτικών στόχων.

5. Ο παρών Τίτλος δεν εφαρμόζεται σε μέτρα για φυσικά πρόσωπα που επιζητούν πρόσβαση στην αγορά εργασίας του μέρους ΕΚ ή των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM ούτε σε μέτρα για την υπηκοότητα, τη διαμονή ή την απασχόληση σε μόνιμη βάση.

Καμία διάταξη του παρόντος τίτλου δεν απαγορεύει στα μέρη ή στα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM να εφαρμόζουν μέτρα για τη ρύθμιση της εισόδου ή της προσωρινής διαμονής φυσικών προσώπων στο έδαφός τους, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων που είναι αναγκαία για την προστασία της ακεραιότητας των φυσικών προσώπων και την εξασφάλιση της ομαλής διασυνοριακής κυκλοφορίας τους, υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω μέτρα δεν εφαρμόζονται έτσι ώστε να αναιρούν, εν όλω ή εν μέρει, τα οφέλη που απορρέουν για οποιοδήποτε μέρος από τους όρους της συγκεκριμένης υποχρέωσης.

ΑΡΘΡΟ 61

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος τίτλου, νοούνται ως:

- α) «μέτρο», κάθε μέτρο που λαμβάνεται από τα μέρη ή από τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM, είτε υπό τη μορφή νόμου, κανονισμού, κανόνα, διαδικασίας, απόφασης, διοικητικής πράξης είτε υπό οποιαδήποτε άλλη μορφή·
- β) «μέτρα που εγκρίνονται ή διατηρούνται από τα μέρη ή από τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM», μέτρα που λαμβάνονται από:
 - i) κεντρικές, περιφερειακές ή τοπικές διοικήσεις και αρχές, και
 - ii) μη κυβερνητικά όργανα κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων που μεταβιβάζονται από κεντρικές, περιφερειακές ή τοπικές διοικήσεις και αρχές·
- γ) «φυσικό πρόσωπο του μέρους ΕΚ» ή «φυσικό πρόσωπο των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM», υπήκοος ενός των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM σύμφωνα με την αντίστοιχη νομοθεσία τους·

- δ) «νομικό πρόσωπο», κάθε νομική οντότητα που έχει δεόντως συσταθεί ή οργανωθεί, βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας, κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα, η οποία ανήκει στον ιδιωτικό ή το δημόσιο τομέα, συμπεριλαμβανομένων των εταιρειών, των οικονομικών συνασπισμών μεγάλων επιχειρήσεων, των προσωπικών εταιρειών, των κοινών επιχειρήσεων, των ατομικών επιχειρήσεων ή των ενώσεων·
- ε) «νομικό πρόσωπο μέρους», νομικό πρόσωπο του μέρους ΕΚ ή ενός υπογράφοντος κράτους CARIFORUM, που συγκροτείται σύμφωνα με τους νόμους κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή ενός υπογράφοντος κράτους CARIFORUM, αντίστοιχα, και έχει την επίσημη έδρα του, την κεντρική διοίκησή του ή την κύρια θέση επιχειρησεώς του στο έδαφος για το οποίο ισχύει η Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ή στο έδαφος ενός υπογράφοντος κράτους CARIFORUM, αντίστοιχα.

Εάν το νομικό πρόσωπο έχει μόνον την επίσημη έδρα του ή την κεντρική διοίκησή του στο έδαφος στο οποίο εφαρμόζεται η Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ή στο έδαφος των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM, αντίστοιχα, δεν θεωρείται ως νομικό πρόσωπο του μέρους ΕΚ ή του υπογράφοντος κράτους CARIFORUM, αντίστοιχα, εκτός εάν συμμετέχει σε ουσιαστικές επιχειρηματικές δραστηριότητες¹ στο έδαφος στο οποίο ισχύει η Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ή ενός υπογράφοντος κράτους CARIFORUM αντίστοιχα.

¹ Σύμφωνα με την κοινοποίηση της Συνθήκης ΕΚ στον ΠΟΕ (έγγρ. WT/REG39/1), το μέρος ΕΚ θεωρεί ότι η έννοια του «αποτελεσματικού και συνεχούς δεσμού» με την οικονομία κράτους μέλους που αναφέρεται στο άρθρο 48 της Συνθήκης ΕΚ, είναι ισοδύναμη με την έννοια των «ουσιαστικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων», όπως προβλέπεται στο άρθρο V παράγραφος 6 της GATS και στην παρούσα συμφωνία.

Παρά την προηγούμενη παράγραφο, οι ναυτιλιακές εταιρείες που ιδρύονται εκτός μέρους ΕΚ ή των κρατών CARIFORUM και ελέγχονται από τους υπηκόους κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή ενός υπογράφοντος κράτους CARIFORUM αντίστοιχα, είναι επίσης δικαιούχοι των διατάξεων της παρούσας συμφωνίας, εάν τα σκάφη τους έχουν νηολογηθεί σύμφωνα με την αντίστοιχη νομοθεσία τους, στο εν λόγω κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε υπογράφον κράτος CARIFORUM και φέρουν τη σημαία κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή υπογράφοντος κράτους CARIFORUM.

- στ) «συμφωνία οικονομικής ολοκλήρωσης», συμφωνία που ουσιαστικά απελευθερώνει το εμπόριο στον τομέα των υπηρεσιών και των επενδύσεων σύμφωνα με τους κανόνες του ΠΟΕ.

ΑΡΘΡΟ 62

Μελλοντική απελευθέρωση

Κατά την επιδίωξη των στόχων της παρούσας συμφωνίας, τα μέρη αναλαμβάνουν περαιτέρω διαπραγματεύσεις σχετικά με τις επενδύσεις και το εμπόριο στον τομέα των υπηρεσιών το αργότερο πέντε έτη από την ημερομηνία ενάρξεως ισχύος της παρούσας συμφωνίας με στόχο την ενίσχυση των γενικών δεσμεύσεων που ανελήφθησαν βάσει του παρόντος Τίτλου.

ΑΡΘΡΟ 63

Εφαρμογή στην Κοινοπολιτεία των Νήσων Μπαχάμες
και στη Δημοκρατία της Αϊτής

Με σκοπό την ενσωμάτωση στο Παράρτημα IV των υποχρεώσεων της Κοινοπολιτείας των Μπαχάμες και της Δημοκρατίας της Αϊτής, οι οποίες πρέπει να είναι συμβατές με τις σχετικές απαιτήσεις δυνάμει της Γενικής Συμφωνίας για το Εμπόριο στις Υπηρεσίες (εφεξής GATS), τα μέρη και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM προβαίνουν σε αλλαγές σε αυτό το παράρτημα με απόφαση της Επιτροπής Εμπορίου και Ανάπτυξης CARIFORUM-EK το αργότερο εντός έξι μηνών από την υπογραφή της παρούσας συμφωνίας. Εν αναμονή της λήψης τέτοιας απόφασης, η προτιμησιακή μεταχείριση που χορηγείται από το μέρος ΕΚ βάσει του παρόντος τίτλου δεν είναι εφαρμοστέα για την Κοινοπολιτεία των Μπαχάμες και της Δημοκρατίας της Αϊτής.

ΑΡΘΡΟ 64

Περιφερειακή ολοκλήρωση CARIFORUM

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι η οικονομική ολοκλήρωση των κρατών CARIFORUM, μέσω της προοδευτικής άρσης των υπόλοιπων εμποδίων και της παροχής κατάλληλων ρυθμιστικών πλαισίων για το εμπόριο στον τομέα των υπηρεσιών και των επενδύσεων, συμβάλλει στην εμβάθυνση της διαδικασίας περιφερειακής ολοκλήρωσής τους και στην υλοποίηση των στόχων της παρούσας συμφωνίας.
2. Τα μέρη αναγνωρίζουν περαιτέρω ότι οι αρχές που ορίζονται στο Κεφάλαιο 5 του παρόντος τίτλου για την υποστήριξη της προοδευτικής απελευθέρωσης των επενδύσεων και του εμπορίου στον τομέα των υπηρεσιών μεταξύ των μερών, παρέχουν χρήσιμο πλαίσιο για την περαιτέρω απελευθέρωση των επενδύσεων και του εμπορίου στον τομέα των υπηρεσιών μεταξύ των κρατών CARIFORUM στο πλαίσιο της περιφερειακής ολοκλήρωσής τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑ

ΑΡΘΡΟ 65

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, νοούνται ως:

- α) «εμπορική παρουσία», κάθε είδος επιχειρηματικής ή επαγγελματικής δραστηριότητας μέσω:
 - i) της σύστασης, αγοράς ή διατήρησης νομικού προσώπου¹, είτε
 - ii) της δημιουργίας ή διατήρησης ενός υποκαταστήματος ή γραφείου αντιπροσωπείας εντός του εδάφους του μέρους ΕΚ ή των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM με σκοπό την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας.

¹ Οι όροι «σύσταση» και «αγορά» νομικού προσώπου θεωρείται ότι περιλαμβάνουν την κεφαλαιουχική συμμετοχή σε νομικό πρόσωπο με σκοπό την ίδρυση ή τη διατήρηση διαρκών οικονομικών δεσμών. Όταν το νομικό πρόσωπο έχει το καθεστώς μετοχικής εταιρείας, υπάρχει διαρκής οικονομικός δεσμός όταν το μπλοκ των μετοχών δίνει τη δυνατότητα στο μέτοχο, είτε σύμφωνα με τις διατάξεις των εθνικών νόμων που αφορούν τις μετοχικές ή άλλες εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, να συμμετέχουν πραγματικά στη διαχείριση της εν λόγω εταιρείας ή στον έλεγχό της. Με τον όρο «μακροπρόθεσμα χορηγούμενα δάνεια που έχουν χαρακτήρα συμμετοχής» νοούνται τα δάνεια διάρκειας πάνω από πέντε έτη που προορίζονται να δημιουργήσουν ή να διατηρήσουν στενούς οικονομικούς δεσμούς· τα κυριότερα παραδείγματα είναι τα δάνεια που χορηγούνται από εταιρεία στις θυγατρικές της ή σε εταιρείες επί των οποίων έχει δικαίωμα συμμετοχής, καθώς και τα δάνεια που συνδέονται με συμμετοχή στα κέρδη.

- β) «επενδυτής», κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ασκεί οικονομική δραστηριότητα μέσω της σύστασης οικονομικής παρουσίας·
- γ) «επενδυτής ενός μέρους», φυσικό ή νομικό πρόσωπο του μέρους ΕΚ ή φυσικό ή νομικό πρόσωπο ενός υπογράφοντος κράτους CARIFORUM που ασκεί οικονομική δραστηριότητα μέσω της σύστασης εμπορικής παρουσίας·
- δ) «οικονομική δραστηριότητα», ενέργεια που δεν περιλαμβάνει δραστηριότητες που πραγματοποιούνται κατά την άσκηση κυβερνητικής εξουσίας, ήτοι δραστηριότητες που δεν πραγματοποιούνται ούτε σε εμπορική βάση ούτε σε πλαίσιο ανταγωνισμού με έναν ή περισσότερους οικονομικούς φορείς·
- ε) «θυγατρική εταιρεία» νομικού προσώπου, το νομικό πρόσωπο επί του οποίου ασκείται ουσιαστικός έλεγχος από άλλο νομικό πρόσωπο¹.
- στ) «υποκατάστημα» ενός νομικού προσώπου, φορέας άσκησης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων χωρίς ίδια νομική προσωπικότητα, με χαρακτήρα νομιμότητας, όπως η επέκταση μιας μητρικής επιχείρησης, που διαθέτει διευθυντικό προσωπικό και τον υλικό εξοπλισμό που απαιτούνται για τη διενέργεια επιχειρηματικών δραστηριοτήτων με τρίτους οι οποίοι, αν και γνωρίζουν ότι, αν χρειαστεί, υφίσταται νομικός δεσμός με τη μητρική επιχείρηση, η έδρα της οποίας βρίσκεται στην αλλοδαπή, δεν είναι υποχρεωμένοι να διαπραγματεύονται άμεσα με τη μητρική αυτή επιχείρηση, αλλά μπορούν να συναλλάσσονται στον τόπο του φορέα των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων που συνιστά την επέκταση.

¹ Νομικό πρόσωπο ελέγχεται από άλλο νομικό πρόσωπο, εάν το δεύτερο έχει την εξουσία να διορίσει την πλειοψηφία των διευθυντών του ή αλλιώς να κατευθύνει νομικά τις ενέργειές του.

ΑΡΘΡΟ 66

Κάλυψη

Το παρόν Κεφάλαιο εφαρμόζεται σε μέτρα των μερών ή των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM που επηρεάζουν την εμπορική παρουσία¹ σε όλες τις οικονομικές δραστηριότητες, με εξαίρεση:

- α) μεταλλεία, παραγωγή και επεξεργασία πυρηνικών υλικών·
- β) παραγωγή ή εμπόριο όπλων, πυρομαχικών και πολεμικού υλικού·
- γ) οπτικοακουστικές υπηρεσίες·
- δ) εθνικές θαλάσσιες ενδομεταφορές²· και
- ε) εθνικές και διεθνείς αεροπορικές υπηρεσίες, είτε τακτικές είτε μη τακτικές, και υπηρεσίες που συνδέονται άμεσα με την άσκηση των δικαιωμάτων κυκλοφορίας με εξαίρεση:
 - i) τις υπηρεσίες επισκευής και συντήρησης αεροσκαφών κατά τις οποίες ένα αεροσκάφος αποσύρεται από τη γραμμή·

¹ Μέτρα που αφορούν την απαλλοτρίωση και τη διευθέτηση διαφορών μεταξύ επενδυτή και κράτους, όπως εκείνα που καλύπτονται από τις διμερείς συμφωνίες επενδύσεων, δεν θεωρείται ότι επηρεάζουν την εμπορική παρουσία.

² Η εθνική θαλάσσια ακτοπλοΐα καλύπτει τις υπηρεσίες μεταφορών εντός ενός υπογράφοντος κράτους CARIFORUM ή εντός ενός κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη μεταφορά επιβατών ή εμπορευμάτων καταγωγής και τελικού προορισμού στο εν λόγω υπογράφον κράτος CARIFORUM ή στο εν λόγω κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

- ii) την πώληση και την προώθηση στην αγορά υπηρεσιών αερομεταφορών·
- iii) τις υπηρεσίες τις σχετικές με το ηλεκτρονικό σύστημα κρατήσεων (ΗΣΚ)·
- iv) άλλες βοηθητικές υπηρεσίες που διευκολύνουν τη λειτουργία των αερομεταφορέων, όπως οι επίγειες υπηρεσίες διακίνησης, οι υπηρεσίες ενοικίασης αεροσκαφών με πλήρωμα και οι υπηρεσίες διαχείρισης αερολιμένων.

ΑΡΘΡΟ 67

Πρόσβαση στην αγορά

1. Όσον αφορά την πρόσβαση στην αγορά μέσω εμπορικής παρουσίας, το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM παρέχουν στις εμπορικές παρουσίες και στους επενδυτές του άλλου μέρους μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από αυτήν που προβλέπεται στις ειδικές υποχρεώσεις που περιλαμβάνονται στο παράρτημα IV.
2. Σε τομείς στους οποίους αναλαμβάνονται υποχρεώσεις πρόσβασης στην αγορά, τα μέτρα που δεν διατηρούνται ούτε λαμβάνονται από το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM είτε σε επίπεδο περιφερειακής υποδιαίρεσης είτε στο σύνολο του εδάφους τους, εκτός αν ορίζεται άλλως στο παράρτημα IV, είναι τα εξής:
 - α) περιορισμοί ως προς τον αριθμό των εμπορικών παρουσιών υπό μορφήν είτε αριθμητικών ποσοστώσεων, μονοπωλίων ή κατ' αποκλειστικότητα παροχής υπηρεσιών είτε άλλων απαιτήσεων εμπορικής παρουσίας, όπως η εξέταση οικονομικών αναγκών·

- β) περιορισμοί ως προς τη συνολική αξία συναλλαγών ή στοιχείων του ενεργητικού υπό μορφήν είτε αριθμητικών ποσοστώσεων είτε απαίτησης εξέτασης οικονομικών αναγκών·
- γ) περιορισμοί όσον αφορά το συνολικό αριθμό λειτουργιών είτε ως προς τη συνολική ποσότητα απόδοσης εκφρασμένης σε καθορισμένες αριθμητικές μονάδες υπό τη μορφήν ποσοστώσεων είτε ως προς την απαίτηση εξέτασης οικονομικών αναγκών¹.
- δ) περιορισμοί όσον αφορά τη συμμετοχή ξένου κεφαλαίου υπό μορφήν ανώτατων ποσοστιαίων περιορισμών στις μετοχές που κατέχουν αλλοδαποί ή τη συνολική αξία μεμονωμένων ή συνολικών ξένων επενδύσεων, και
- ε) μέτρα που επιβάλλουν περιορισμούς ή απαιτούν ειδικές μορφές εμπορικής παρουσίας (θυγατρική, υποκατάστημα, γραφείο αντιπροσωπείας)² ή κοινές επιχειρήσεις μέσω των οποίων επενδυτής του άλλου μέρους μπορεί να ασκήσει οικονομική δραστηριότητα.

¹ Τα εδάφια 2α), 2β) και 2γ) δεν καλύπτουν μέτρα που ελήφθησαν προκειμένου να περιορισθεί η παραγωγή ενός γεωργικού προϊόντος.

² Κάθε μέρος ή υπογράφων κράτος CARIFORUM μπορεί να απαιτήσει όπως σε περίπτωση ενσωμάτωσης βάσει του δικού του δικαίου, οι επενδυτές πρέπει να υιοθετήσουν συγκεκριμένη νομική μορφή. Στο βαθμό που η απαίτηση αυτή εφαρμόζεται κατά τρόπο που δεν εισάγει διακρίσεις, δεν χρειάζεται να καθορισθεί στον κατάλογο υποχρεώσεων του μέρους ώστε να διατηρηθεί ή να εγκριθεί από το εν λόγω μέρος.

ΑΡΘΡΟ 68

Εθνική μεταχείριση

1. Στους τομείς για τους οποίους οι υποχρεώσεις πρόσβασης στην αγορά περιλαμβάνονται στο παράρτημα IV και με την επιφύλαξη ενδεχομένως όρων και περιορισμών που παρατίθενται στο Παράρτημα αυτό, σε ό,τι αφορά όλα τα μέτρα που επηρεάζουν την εμπορική παρουσία, το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM χορηγούν στις εμπορικές παρουσίες και στους επενδυτές του άλλου μέρους μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από εκείνη που χορηγούν στις δικές τους εμπορικές παρουσίες και επενδυτές.
2. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM μπορούν να καλύπτουν την απαίτηση της παραγράφου 1 χορηγώντας, στις εμπορικές παρουσίες και τους επενδυτές του άλλου μέρους, είτε επίσημα πανομοιότυπη μεταχείριση είτε επίσημα διαφορετική μεταχείριση από εκείνη που χορηγούν στις δικές τους εμπορικές παρουσίες και επενδυτές.
3. Η επίσημα πανομοιότυπη ή επίσημα διαφορετική μεταχείριση θεωρείται ότι είναι λιγότερο ευνοϊκή εάν τροποποιεί τους όρους του ανταγωνισμού υπέρ των εμπορικών παρουσιών και επενδυτών του μέρους ΕΚ ή των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM σε σύγκριση με παρόμοιες εμπορικές παρουσίες και επενδυτές του άλλου μέρους.
4. Οι συγκεκριμένες υποχρεώσεις που αναλαμβάνονται βάσει του παρόντος άρθρου δεν νοείται ότι απαιτούν από το μέρος ΕΚ ή τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM να αντισταθμίσουν τα εγγενή ανταγωνιστικά μειονεκτήματα που προκύπτουν από τον εξωγενή χαρακτήρα των σχετικών εμπορικών παρουσιών και επενδυτών.

ΑΡΘΡΟ 69

Κατάλογοι υποχρεώσεων

Οι τομείς που απελευθερώνονται από το μέρος ΕΚ και από τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM σύμφωνα με το παρόν Κεφάλαιο και, μέσω επιφυλάξεων, η πρόσβαση στην αγορά και οι εθνικοί περιορισμοί μεταχείρισης που εφαρμόζονται σε εμπορικές παρουσίες και επενδυτές του άλλου μέρους στους εν λόγω τομείς, παρατίθενται στους καταλόγους υποχρεώσεων που περιλαμβάνονται στο παράρτημα IV.

ΑΡΘΡΟ 70

Μεταχείριση του μάλλον ευνοούμενου κράτους

1. Όσον αφορά τυχόν μέτρα που επηρεάζουν την εμπορική παρουσία που καλύπτεται από το παρόν Κεφάλαιο:
 - α) το μέρος ΕΚ παρέχει σε εμπορικές παρουσίες και επενδυτές των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από την πλέον ευνοϊκή μεταχείριση που εφαρμόζεται σε ομοειδείς εμπορικές παρουσίες και επενδυτές οποιασδήποτε τρίτης χώρας με την οποία συνάπτει συμφωνία οικονομικής ολοκλήρωσης μετά την υπογραφή της παρούσας συμφωνίας·
 - β) τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM παρέχουν σε εμπορικές παρουσίες και επενδυτές του μέρους ΕΚ μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από την πλέον ευνοϊκή μεταχείριση που εφαρμόζεται σε ομοειδείς εμπορικές παρουσίες και επενδυτές οποιασδήποτε σημαντικής εμπορικής οικονομίας με την οποία συνάπτουν συμφωνία οικονομικής ολοκλήρωσης μετά την υπογραφή της παρούσας συμφωνίας.

2. Όταν μέρος ή υπογράφων κράτος CARIFORUM συνάπτει συμφωνία περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης που δημιουργεί εσωτερική αγορά ή που απαιτεί από τα μέρη να προβούν στη σημαντική προσέγγιση της νομοθεσίας τους με σκοπό την άρση εμποδίων που δεν εισάγουν διακρίσεις στην εμπορική παρουσία και στο εμπόριο στον τομέα των υπηρεσιών, η μεταχείριση που το εν λόγω μέρος ή υπογράφων κράτος CARIFORUM χορηγεί στις εμπορικές παρουσίες και επενδυτές τρίτων χωρών σε τομείς που υπόκεινται στην εσωτερική αγορά ή στη σημαντική προσέγγιση της νομοθεσίας δεν καλύπτεται από τη διάταξη της παραγράφου 1¹.

3. Οι υποχρεώσεις που ορίζονται στην παράγραφο 1 δεν ισχύουν σε μεταχείριση που χορηγείται:

- α) βάσει μέτρων που προβλέπουν την αναγνώριση περιορισμών, αδειών ή μέτρων προληπτικής εποπτείας σύμφωνα με το άρθρο VII της GATS ή του παραρτήματός της για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες,
- β) βάσει οποιασδήποτε διεθνούς συμφωνίας ή ρύθμισης που αφορά, εν όλω ή κυρίως, τη φορολογία, ή
- γ) βάσει μέτρων που επωφελούνται από την κάλυψη μιας εξαίρεσης κατόπιν της εφαρμογής της ρήτρας του μάλλον ευνοημένου κράτους που απαριθμούνται σύμφωνα με το άρθρο II.2 της GATS.

¹ Κατά τη χρονική στιγμή της υπογραφής της παρούσας συμφωνίας, ο Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος, οι προενταξιακές συμφωνίες στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η ενιαία αγορά και οικονομία CARICOM και η συμφωνία ελεύθερου εμπορίου CARICOM-Δομινικανής Δημοκρατίας θεωρείται ότι εμπίπτουν εν όλω στην εξαίρεση αυτή.

4. Για τον σκοπό της παρούσας διάταξης, ως «σημαντική εμπορική οικονομία» νοείται κάθε ανεπτυγμένη χώρα ή κάθε χώρα που αντιπροσωπεύει ποσοστό των παγκόσμιων εμπορικών εξαγωγών πάνω από ένα τοις εκατό (1%) ετησίως πριν από την έναρξη ισχύος της συμφωνίας οικονομικής ολοκλήρωσης, η οποία αναφέρεται στην παράγραφο 1 ή κάθε ομάδα χωρών που δρα ατομικά, συλλογικά ή μέσω συμφωνίας οικονομικής ολοκλήρωσης, η οποία αντιπροσωπεύει συλλογικά ποσοστό των παγκόσμιων εμπορικών εξαγωγών άνω του ενάμιση τοις εκατό (1,5%) ετησίως πριν από την έναρξη ισχύος της συμφωνίας οικονομικής ολοκλήρωσης η οποία αναφέρεται στην παράγραφο 1¹.

5. Όταν οιοδήποτε υπογράφων κράτος CARIFORUM γίνεται μέρος σε συμφωνία οικονομικής ολοκλήρωσης με τρίτο μέρος που αναφέρεται στην παράγραφο 1, στοιχείο β) και η συμφωνία αυτή προβλέπει, για το εν λόγω τρίτο μέρος, ευνοϊκότερη μεταχείριση απ' ό,τι χορηγείται από το υπογράφων κράτος CARIFORUM στο μέρος ΕΚ σύμφωνα με την παρούσα συμφωνία, τα μέρη αρχίζουν διαβουλεύσεις. Τα μέρη μπορούν να αποφασίσουν κατά πόσο το οικείο υπογράφων κράτος CARIFORUM μπορεί να απορρίψει την ευνοϊκότερη μεταχείριση που περιλαμβάνεται στη συμφωνία οικονομικής ολοκλήρωσης με το μέρος ΕΚ. Το κοινό συμβούλιο CARIFORUM-EK μπορεί να λαμβάνει τα τυχόν αναγκαία μέτρα για την προσαρμογή των διατάξεων της παρούσας συμφωνίας.

¹ Για τον υπολογισμό αυτό, χρησιμοποιούνται επίσημα στοιχεία από τον ΠΟΕ σχετικά με τους κορυφαίους εξαγωγείς στο πλαίσιο των παγκόσμιων εμπορικών ροών (πλην του ενδοκοινοτικού εμπορίου).

ΑΡΘΡΟ 71

Άλλες συμφωνίες

Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν θεωρείται ότι περιορίζει τα δικαιώματα των επενδυτών των μερών να επωφεληθούν από οποιαδήποτε ευνοϊκότερη μεταχείριση που προβλέπεται σε οποιαδήποτε υφιστάμενη ή μελλοντική διεθνή συμφωνία σχετικά με τις επενδύσεις, με κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και υπογράφων κράτος CARIFORUM.

ΑΡΘΡΟ 72

Συμπεριφορά επενδυτών

Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM συνεργάζονται και λαμβάνουν, εντός των αντίστοιχων εδαφών τους, τα μέτρα που ενδέχεται να είναι αναγκαία για να εξασφαλισθεί ότι, μεταξύ άλλων, μέσω εθνικής νομοθεσίας:

- α) απαγορεύεται στους επενδυτές, οι οποίοι θεωρούνται σχετικά υπόλογοι, να προσφεύγουν, να υπόσχονται ή να δίδουν οποιοδήποτε αθέμιτο οικονομικό ή άλλο πλεονέκτημα, είτε άμεσα είτε μέσω ενδιάμεσων, σε οποιονδήποτε δημόσιο υπάλληλο ή μέλος της οικογένειάς του/της ή σε επιχειρηματικούς συνεταίρους ή σε άλλο άτομο πολύ κοντά στον υπάλληλο, στο εν λόγω άτομο ή σε τρίτο μέρος, προκειμένου ο υπάλληλος ή το τρίτο μέρος να ενεργήσει ή να απέχει από ενέργειες όσον αφορά την εκτέλεση υπαλληλικών καθηκόντων ή προκειμένου να επιτύχει τυχόν εύνοια σε σχέση με προτεινόμενη επένδυση ή τυχόν άδειες, συμβάσεις ή άλλα δικαιώματα σε σχέση με επένδυση.

- β) Οι επενδυτές ενεργούν σύμφωνα με τους θεμελιώδεις κανόνες εργασίας, όπως απαιτείται από τη Δήλωση της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ) περί Θεμελιωδών Αρχών και Δικαιωμάτων Εργασίας του 1998, στην οποία είναι μέρη το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM¹.
- γ) Οι επενδυτές δεν διαχειρίζονται ούτε διοικούν τις επενδύσεις τους κατά τρόπο που παρακάμπτει τις διεθνείς περιβαλλοντικές ή εργασιακές υποχρεώσεις που απορρέουν από συμφωνίες στις οποίες είναι μέρη το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM.
- δ) Οι επενδυτές ιδρύουν και διατηρούν, εφόσον ενδείκνυται, διαδικασίες σύνδεσης με την τοπική κοινότητα, ιδίως σε έργα που περιλαμβάνουν εκτεταμένες φυσικές δραστηριότητες με βάση τους πόρους, εφόσον δεν αναιρούν, εν όλω ή εν μέρει, τα οφέλη που απορρέουν για το άλλο μέρος, υπό τους όρους της συγκεκριμένης υποχρέωσης.

ΑΡΘΡΟ 73

Διατήρηση των προτύπων

Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM εξασφαλίζουν ότι δεν ενθαρρύνονται οι ξένες άμεσες επενδύσεις με τη μείωση της εγχώριας περιβαλλοντικής νομοθεσίας και των προτύπων καθώς και της νομοθεσίας και των προτύπων για την εργασία ή την υγεία και την ασφάλεια κατά την εργασία ή με τη μείωση των θεμελιωδών εργασιακών κανόνων ή των νόμων που στοχεύουν στην προστασία και την προαγωγή της πολιτιστικής ποικιλομορφίας.

¹ Αυτοί οι θεμελιώδεις κανόνες εργασίας τυγχάνουν περαιτέρω επεξεργασίας, σύμφωνα με τη δήλωση, στις διασκέψεις της ΔΟΕ σχετικά με την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι, την εξάλειψη της καταναγκαστικής εργασίας, την κατάργηση της παιδικής εργασίας και την εξάλειψη των διακρίσεων στο χώρο εργασίας.

ΑΡΘΡΟ 74

Επανεξέταση

Με σκοπό την προοδευτική απελευθέρωση των επενδύσεων, τα μέρη επανεξετάζουν το νομικό πλαίσιο για τις επενδύσεις, το επενδυτικό περιβάλλον καθώς και τη ροή των επενδύσεων μεταξύ τους σύμφωνα με τις δεσμεύσεις που έχουν αναλάβει στο πλαίσιο των διεθνών συμφωνιών το αργότερο τρία έτη μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας και, στη συνέχεια, σε τακτικά διαστήματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΗ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΑΡΘΡΟ 75

Κάλυψη και ορισμοί

1. Το παρόν Κεφάλαιο ισχύει για μέτρα των μερών ή των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM που επηρεάζουν τη διασυνοριακή παροχή όλων των υπηρεσιών, με εξαίρεση:

α) τις οπτικοακουστικές υπηρεσίες·

- β) τις εθνικές θαλάσσιες ενδομεταφορές¹ και
- γ) τις εθνικές και διεθνείς αεροπορικές υπηρεσίες, είτε τακτικές είτε μη τακτικές, και τις υπηρεσίες που συνδέονται άμεσα με την άσκηση των δικαιωμάτων κυκλοφορίας, με εξαίρεση:
 - i) τις υπηρεσίες επισκευής και συντήρησης αεροσκαφών κατά τις οποίες ένα αεροσκάφος αποσύρεται από τη γραμμή·
 - ii) την πώληση και την προώθηση στην αγορά υπηρεσιών αερομεταφορών·
 - iii) τις υπηρεσίες σχετικά με το ηλεκτρονικό σύστημα κρατήσεων (ΗΣΚ), και
 - iv) άλλες βοηθητικές υπηρεσίες που διευκολύνουν τη λειτουργία των αερομεταφορέων, όπως οι επίγειες υπηρεσίες διακίνησης, οι υπηρεσίες ενοικίασης αεροσκάφους με πλήρωμα και οι υπηρεσίες διαχείρισης αερολιμένος.
- 2. Για τον σκοπό του παρόντος κεφαλαίου:
 - α) η διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών ορίζεται ως η παροχή μιας υπηρεσίας:
 - i) από το έδαφος ενός μέρους στο έδαφος του άλλου μέρους (τρόπος 1):

¹ Οι εθνικές θαλάσσιες ενδομεταφορές καλύπτουν τις μεταφορικές υπηρεσίες εντός ενός υπογράφοντος κράτους CARIFORUM ή εντός ενός κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη μεταφορά επιβατών ή εμπορευμάτων καταγωγής και προορισμού στο εν λόγω κράτος CARIFORUM ή στο εν λόγω κράτος μέλος.

- ii) στο έδαφος μέρους για τους χρήστες υπηρεσιών του άλλου μέρους (τρόπος 2)·
- β) ο όρος «υπηρεσίες» περιλαμβάνει το σύνολο των υπηρεσιών σε όλους τους τομείς, με εξαίρεση τις υπηρεσίες που παρέχονται κατά την άσκηση κρατικής εξουσίας·
- γ) ως «υπηρεσίες που παρέχονται κατά την άσκηση κρατικής εξουσίας», νοούνται οι υπηρεσίες που δεν παρέχονται ούτε σε εμπορική βάση ούτε ανταγωνιστικά σε σχέση με έναν ή περισσότερους παρόχους υπηρεσιών·
- δ) ως «πάροχος υπηρεσιών», νοείται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που επιθυμεί να παράσχει ή που παρέχει υπηρεσία·
- ε) ως «φορέας παροχής υπηρεσιών ενός μέρους», νοείται ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο μέρους ΕΚ ή ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο ενός υπογράφοντος κράτους CARIFORUM που επιδιώκει να παράσχει ή παρέχει μια υπηρεσία·
- στ) ο όρος «παροχή υπηρεσίας» περιλαμβάνει την παραγωγή, διανομή, εμπορία, πώληση και διάθεση υπηρεσίας.

ΑΡΘΡΟ 76

Πρόσβαση στην αγορά

1. Όσον αφορά την πρόσβαση στην αγορά μέσω της διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών, το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM παραχωρούν στις υπηρεσίες και τους παρόχους υπηρεσιών του άλλου μέρους μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από αυτήν που προβλέπεται στις συγκεκριμένες δεσμεύσεις που περιλαμβάνονται στο παράρτημα IV.
2. Σε τομείς στους οποίους αναλαμβάνονται υποχρεώσεις πρόσβασης στην αγορά, τα μέτρα τα οποία δεν διατηρούνται ούτε λαμβάνονται από το μέρος ΕΚ και από τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM, είτε σε επίπεδο περιφερειακής υποδιαίρεσης είτε στο σύνολο του εδάφους τους, εκτός αν ορίζεται άλλως στο παράρτημα IV, είναι τα εξής:
 - α) περιορισμοί ως προς τον αριθμό των παρόχων υπηρεσιών, υπό μορφήν είτε αριθμητικών ποσοστώσεων, μονοπωλίων, αποκλειστικής παροχής υπηρεσιών είτε εξέτασης των οικονομικών αναγκών·
 - β) περιορισμοί ως προς τη συνολική αξία συναλλαγών ή στοιχείων του ενεργητικού στον τομέα των υπηρεσιών, υπό μορφήν αριθμητικών ποσοστώσεων ή εξέτασης των οικονομικών αναγκών·
 - γ) περιορισμοί ως προς το συνολικό αριθμό συναλλαγών στον τομέα των υπηρεσιών ή ως προς τη συνολική ποσότητα των παραγόμενων υπηρεσιών, η οποία εκφράζεται με καθορισμένες αριθμητικές μονάδες, υπό μορφή ποσοστώσεων ή εξέτασης των οικονομικών αναγκών.

ΑΡΘΡΟ 77

Εθνική μεταχείριση

1. Στους τομείς στους οποίους οι υποχρεώσεις πρόσβασης στην αγορά περιλαμβάνονται στο παράρτημα IV, και με την επιφύλαξη τυχόν όρων και περιορισμών που καθορίζονται σε αυτό, το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM παρέχουν σε υπηρεσίες και παρόχους υπηρεσιών του άλλου μέρους, όσον αφορά όλα τα μέτρα που επηρεάζουν τη διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών, μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από τη μεταχείριση που παραχωρούν στις δικές τους ομοειδείς υπηρεσίες και παρόχους υπηρεσιών.
2. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM είναι δυνατόν να πληρούν την απαίτηση της παραγράφου 1 χορηγώντας στις υπηρεσίες και στους παρόχους υπηρεσιών του άλλου μέρους, είτε τυπικά πανομοιότυπη μεταχείριση με αυτή που παρέχουν στις δικές τους ομοειδείς υπηρεσίες και στους δικούς τους παρόχους υπηρεσιών είτε τυπικά διαφορετική μεταχείριση.
3. Η τυπικά πανομοιότυπη ή τυπικά διαφορετική μεταχείριση θεωρείται ότι είναι λιγότερο ευνοϊκή εάν τροποποιεί τους όρους ανταγωνισμού υπέρ των υπηρεσιών ή των παρόχων υπηρεσιών του μέρους ΕΚ ή των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM σε σύγκριση με ομοειδείς υπηρεσίες ή παρόχους ομοειδών υπηρεσιών του άλλου μέρους.
4. Οι συγκεκριμένες υποχρεώσεις που αναλαμβάνονται βάσει του παρόντος άρθρου δεν συνεπάγεται ότι απαιτούν από το μέρος ΕΚ ή τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM να αντισταθμίζουν τα εγγενή ανταγωνιστικά μειονεκτήματα που απορρέουν από τον εξωγενή χαρακτήρα των σχετικών υπηρεσιών ή παρόχων υπηρεσιών.

ΑΡΘΡΟ 78

Κατάλογος δεσμεύσεων

Οι τομείς που απελευθερώνονται από το μέρος ΕΚ και από τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM σύμφωνα με το παρόν Κεφάλαιο και, μέσω επιφυλάξεων, η πρόσβαση στην αγορά και οι εθνικοί περιορισμοί μεταχείρισης που εφαρμόζονται σε υπηρεσίες και παρόχους υπηρεσιών του άλλου μέρους στους εν λόγω τομείς, καθορίζονται σε καταλόγους δεσμεύσεων που περιλαμβάνονται στο παράρτημα IV.

ΑΡΘΡΟ 79

Μεταχείριση του μάλλον ευνοούμενου κράτους

1. Όσον αφορά τυχόν μέτρα που επηρεάζουν τη διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών, η οποία καλύπτεται από το παρόν Κεφάλαιο,
 - α) το μέρος ΕΚ παραχωρεί σε υπηρεσίες και παρόχους υπηρεσιών των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από την πλέον ευνοϊκή μεταχείριση που εφαρμόζεται σε ομοειδείς υπηρεσίες και παρόχους ομοειδών υπηρεσιών οποιασδήποτε τρίτης χώρας με την οποία συνάπτει συμφωνία οικονομικής ολοκλήρωσης μετά την υπογραφή της παρούσας συμφωνίας.

- β) τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM χορηγούν στις υπηρεσίες και στους παρόχους υπηρεσιών του μέρους ΕΚ μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από την πλέον ευνοϊκή μεταχείριση που εφαρμόζεται σε ομοειδείς υπηρεσίες και παρόχους ομοειδών υπηρεσιών οποιασδήποτε εμπορικής οικονομίας με την οποία συνάπτουν συμφωνία οικονομικής ολοκλήρωσης μετά την υπογραφή της παρούσας συμφωνίας.

2. Όταν ένα μέρος ή ένα υπογράφον κράτος CARIFORUM συνάπτει μια συμφωνία περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης που δημιουργεί μια εσωτερική αγορά ή απαιτεί από τα μέρη της να προβούν στη σημαντική προσέγγιση της νομοθεσίας τους με σκοπό την άρση εμποδίων που εισάγουν διακρίσεις στο εμπόριο στον τομέα των υπηρεσιών, η μεταχείριση την οποία το μέρος αυτό ή το υπογράφον κράτος CARIFORUM χορηγεί στις υπηρεσίες και τους παρόχους υπηρεσιών τρίτων χωρών σε τομείς που υπόκεινται στην εσωτερική αγορά ή στη σημαντική προσέγγιση νομοθεσίας δεν καλύπτεται από τη διάταξη της παραγράφου 1¹.

3. Οι υποχρεώσεις που καθορίζονται στην παράγραφο 1 δεν ισχύουν για τη μεταχείριση που χορηγείται:

- α) βάσει μέτρων που προβλέπουν την αναγνώριση προσόντων, αδειών ή μέτρων προληπτικής εποπτείας σύμφωνα με το άρθρο VII της GATS ή το παράρτημά της για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες,
- β) βάσει οποιασδήποτε διεθνούς συμφωνίας ή ρύθμισης που αφορά, εν όλω ή κυρίως, τη φορολογία, ή
- γ) βάσει μέτρων που επωφελούνται από την κάλυψη μιας εξαίρεσης από την εφαρμογή της ρήτρας του μάλλον ευνοημένου κράτους που παρατίθεται σύμφωνα με το άρθρο II.2 της GATS.

¹ Κατά τη χρονική στιγμή της υπογραφής της παρούσας συμφωνίας, ο Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος, οι προενταξιακές συμφωνίες με την Ευρωπαϊκή Ένωση, η ενιαία αγορά και οικονομία CARICOM και η συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών CARICOM-Δομινικανής Δημοκρατίας θεωρείται ότι εμπίπτουν εν όλω στην εξαίρεση αυτή.

4. Για τον σκοπό της εν λόγω διάταξης, ως «σημαντική εμπορική οικονομία» νοείται οιαδήποτε ανεπτυγμένη χώρα ή οιαδήποτε χώρα αντιπροσωπεύει ποσοστό των παγκόσμιων εμπορικών εξαγωγών άνω του ένα τοις εκατό (1%) ετησίως πριν από την έναρξη ισχύος της συμφωνίας οικονομικής ολοκλήρωσης, η οποία αναφέρεται στην παράγραφο 1, ή οποιαδήποτε ομάδα χωρών που δρα μεμονωμένα, συλλογικά ή μέσω συμφωνίας οικονομικής ολοκλήρωσης, η οποία αντιπροσωπεύει συλλογικά ποσοστό των παγκόσμιων εξαγωγών εμπορευμάτων άνω του ενάμιση τοις εκατό (1,5%) ετησίως πριν από την έναρξη ισχύος της συμφωνίας οικονομικής ολοκλήρωσης, η οποία αναφέρεται στην παράγραφο 1¹.

5. Όταν οιοδήποτε υπογράφων κράτος CARIFORUM γίνεται μέρος σε συμφωνία οικονομικής ολοκλήρωσης με τρίτο μέρος που αναφέρεται στην παράγραφο 1, στοιχείο β) και η εν λόγω συμφωνία προβλέπει ευνοϊκότερη μεταχείριση, σε αυτό το τρίτο μέρος, απ' ό,τι χορηγείται από το υπογράφων κράτος CARIFORUM στο μέρος ΕΚ σύμφωνα με την παρούσα συμφωνία, τα μέρη αρχίζουν διαβουλεύσεις. Τα μέρη μπορούν να αποφασίσουν κατά πόσο το οικείο υπογράφων κράτος CARIFORUM μπορεί να απορρίψει την ευνοϊκότερη μεταχείριση που περιλαμβάνεται στη συμφωνία οικονομικής ολοκλήρωσης με το μέρος ΕΚ. Το κοινό συμβούλιο CARIFORUM-EΚ μπορεί να λαμβάνει τα τυχόν αναγκαία μέτρα για την προσαρμογή των διατάξεων της παρούσας συμφωνίας.

¹ Για τον υπολογισμό αυτό, χρησιμοποιούνται επίσημα στοιχεία από τον ΠΟΕ σχετικά με τους κορυφαίους εξαγωγείς του παγκόσμιου εμπορίου εμπορευμάτων (πλην του ενδοκοινοτικού εμπορίου).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ
ΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ

ΑΡΘΡΟ 80

Κάλυψη και ορισμοί

1. Το παρόν Κεφάλαιο εφαρμόζεται σε μέτρα των μερών ή των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM σχετικά με την είσοδο και την προσωρινή διαμονή στο έδαφός τους στελεχών, ασκούμενων πτυχιούχων, πωλητών επιχειρηματικών υπηρεσιών, παρόχων συμβατικών υπηρεσιών, ανεξάρτητων επαγγελματιών και προσωρινών επισκεπτών για επιχειρηματικούς σκοπούς, σύμφωνα με το άρθρο 60, παράγραφος 5.
 2. Για τους σκοπούς του παρόντος Κεφαλαίου, νοούνται ως:
 - α) «στελέχη», φυσικά πρόσωπα που απασχολούνται από ένα νομικό πρόσωπο του μέρους ΕΚ ή των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM, πλην μη κερδοσκοπικού οργανισμού, και τα οποία είναι αρμόδια για τη σύσταση ή τον κατάλληλο έλεγχο, διοίκηση και λειτουργία μιας εμπορικής παρουσίας.
- Ο όρος «στελέχη» περιλαμβάνει «επιχειρηματικούς επισκέπτες» αρμόδιους για τη σύσταση μιας εμπορικής παρουσίας και «ενδοεταιρικές μεταθέσεις».

- Ως «επιχειρηματικοί επισκέπτες», νοούνται τα φυσικά πρόσωπα που εργάζονται σε ανώτερη θέση και τα οποία είναι αρμόδια για τη σύσταση μιας εμπορικής παρουσίας. Δεν συμμετέχουν σε άμεσες συναλλαγές με το ευρύ κοινό και δεν λαμβάνουν αμοιβή από πηγή εντός του μέρους ΕΚ υποδοχής ή του υπογράφοντος κράτους CARIFORUM, αντίστοιχα.
- Ως «ενδοεταιρικές μεταθέσεις», νοούνται τα φυσικά πρόσωπα του μέρους ΕΚ ή των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM που απασχολούνταν από νομικό πρόσωπο ή ήταν εταίροι σε αυτό για τουλάχιστον ένα έτος και τα οποία μετατέθηκαν προσωρινά σε μια εμπορική παρουσία στο έδαφος του άλλου μέρους. Το οικείο φυσικό πρόσωπο πρέπει να ανήκει σε μια από τις ακόλουθες κατηγορίες:

(1) Διευθυντικά στελέχη:

Ανώτερα στελέχη νομικού προσώπου που ασκούν κατ' εξοχήν διευθυντικά καθήκοντα της εμπορικής παρουσίας υπό τη γενική εποπτεία ή τη διεύθυνση του διοικητικού συμβουλίου ή των μετόχων της επιχείρησης ή εξομοιούμενων παραγόντων· στα καθήκοντά τους περιλαμβάνονται τα εξής:

- i) διεύθυνση της εμπορικής παρουσίας ή τμήματος ή υποδιαίρεσης αυτής·
- ii) επίβλεψη και έλεγχος της εργασίας των άλλων υπαλλήλων με εποπτικές, τεχνικές ή διοικητικές αρμοδιότητες·